

[Rilshøj]

at der via Skagerrakforbindelsen udveksles strøm mellem de to lande. Danmark har haft stor miljøfordel af samarbejdet gennem import af vandkraftbaseret strøm. På grund af ændringer på det norske elmarked med deraf følgende prisstigninger på eksport af el til Danmark er forhandlingerne gået i hårdknude. Det indebærer ressourcospild i Norge og for Danmark, at der produceres mere strøm fra forurenende kulværker. En helt uholdbar situation.

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, om der på regeringsplan søges løst op for denne hårdknude. Det ser ikke ud til, at Elsam og de berørte norske selskaber kan løse problemet alene.

Svar (26/11 92):

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Jeg er på et møde med Elsam for nylig blevet orienteret om den opståede situation omkring udnyttelsen af samarbejdsforbindelsen til Norge.

Elsam har oplyst, at i løbet af oktober i år er udvekslingen blevet gradvis mindre imellem Norge og Danmark, samtidig med at Elsam har leveret begrænsede kvanta til den norske børs. Dette til trods for, at Norge efter de hydrologiske forhold skulle kunne være nettoeksportør.

Udviklingen skal ses i lyset af omorganiseringen af det norske marked og nye regler for udveksling af energi med udlandet.

På denne baggrund vil Energiministeriet snarest tage kontakt til det norske Olje- og Energidepartement med henblik på at drøfte situationen.

Spm. nr. S 135

Til *justitsministeren* (12/11 92) af:

Helge Sander (V):

»Hvilke konsekvenser mener ministeren sagen med den dømte idrætsleder fra Uldum kan få for ansvarsreglerne, som gælder for de frivillige idrætsledere?«

Begrundelse

Ved en dom fra Vestre Landsret er formanden for Uldum Idrætsklub, Jan Madsen, blevet idømt en bøde på 2.500 kr. Årsagen hertil er en ulykke på idrætsklubbens træningsanlæg, hvor

en 14-årig dreng blev dræbt ved en elulykke som følge af, at en lysmast på grund af dårlig vedligeholdelse var blevet strømførende. Retten anså formanden for ansvarlig for den dårlige vedligeholdelse i henhold til stærkstrømsreglementet. Bøden er søgt anket til Højesteret.

Sagen har givet anledning til en debat om idrætslederens ansvar for handlinger/undladelser, som lederen i praksis har meget lidt mulighed for at påvirke eller i hvert fald i dagligdagen ikke føler at hun/han har ansvar for.

Idrætsverdenen føler naturligvis, at det kan blive vanskeligt at skaffe frivillige ledere i en situation, hvor de kan have svært ved at overskue deres ansvar.

Det har været nævnt, at det burde være foreningen som sådan, der er ansvarlig, og at man måske burde have et offentligt tilsyn med tekniske anlæg på idrætspladser på linje med elevatortilsynet.

Målet må nok være at skabe klarere, enklere og mere overskuelige ansvarsregler for idrætsledere og eventuelt tekniske tilsynsregler for idrætspladser, så man så vidt muligt kan undgå lignende tragedier i fremtiden og berolige de frivillige idrætsledere med hensyn til deres straffe- og erstatningsretlige ansvar.

Svar (23/11 92):

Justitsministeren (Engell):

Justitsministeriet har netop meddelt den pågældende idrætsleder tilladelse til at anke Vestre Landsrets dom i sagen til Højesteret.

Jeg må derfor allerede af denne grund afstå fra at foretage en vurdering af landsretsdommens mulige konsekvenser.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 6:*

Fiskeriministerens redegørelse af 24. november 1992 om fiskeripolitikken.

(Redegørelsen anmeldt 24/11 92. Redegørelsen givet 24/11 92. Meddelelse om forhandling 24/11 92).

Forhandling

Henrik Dam Kristensen (S):

For ca. et år siden havde Folketinget en fo-

[Henrik Dam Kristensen]

respørgselsdebat om fiskeriets situation og erhvervets fremtidige muligheder. Denne debat var bl.a. fremprovokeret af fiskeriets organisationer, men også borgmestre fra forskellige kommuner, hvor fiskeriet har særlig stor betydning. Baggrunden var selvfølgelig fiskeriets krise, der i høj grad påvirker de familier, der lever af fiskeri, hvad enten det er på havet eller i industrien.

Fiskeridebatten i november 1991 mundede bl.a. ud i vedtagelsen af en dagsorden, hvori det bl.a. hed, at bevaringen af fiskebestanden i større udstrækning skulle ske ved at påvirke fiskeriudøvelsen med positive incitament, en langsigtet udvikling og fornyelse af flåden under hensyn til sammenhæng mellem fangstmuligheder og fangstkapacitet. Denne dagsorden blev vedtaget af et stort flertal i Folketinget.

Baggrunden for debatten i dag er fiskeriministerens reddegørelse, og situationen for erhvervet er ikke blevet bedre end i 1991. Der går ikke en uge, uden at tv, radio eller dagspressen har overskrifter om fiskernes hverdag. Der synes at brede sig en større og større pessimisme, samtidig med at udtalelserne bliver skrappere. Fiskerne taler om, at situationen er uholdbar, der er ikke fisk nok til den tonnage, der findes. Gode fisk smides over bord, fordi kvoten er opbrugt, og fiskerne ved, at de fisk, der smides ud, ikke overlever. Det er et alvorligt problem, som vi hurtigt må finde en løsning på. Udsmidning af fisk i de mængder, vi ser, er uæstetisk og bestemt ikke med til at skabe folkelig forståelse. Flere og flere fiskere taler åbenlyst om, at der fiskes meget ulovligt, og at reglerne er så komplicerede, at det næsten er umuligt at fiske lovligt.

Dansk fiskeripolitik er selvfølgelig afhængig af EF's fiskeripolitik. Senere i denne måned er der et vigtigt rådsmøde om den fremtidige fiskeripolitik, og fiskeriministeren skal selvfølgelig have et mandat i Markedsudvalget. Men jeg vil gerne opfordre fiskeriministeren til meget hurtigt i det nye år at komme med en reddegørelse om den EF-politik, der er vedtaget til den tid, hvilken betydning den vil få for dansk fiskeripolitik, og endelig – og det er endnu vigtigere – hvad Danmark skal gøre for hurtigt at leve op til bl.a. den dagsorden, der blev vedtaget i 1991. At det har stor betydning, hvad der beslutes i EF, fremgår klart af reddegørelsen, men som sagt skal ministeren senere have

mandat i Markedsudvalget til revision af EF's fiskeripolitik.

På andre områder i EF-samarbejdet er der eksempler på, at andre lande ikke i samme grad som Danmark lever op til vedtagelser i Fællesskabet, bl.a. er mælkekvotesagen fra Italien velkendt. Har vi inden for fiskeriet også eksempler på, at andre lande har svært ved at efterleve bestemmelser, som er vedtaget i Fællesskabet? Hvis det er tilfældet, må man spørge, hvad der gøres for at få medlemslandene til at leve op til Fællesskabets beslutninger.

Et andet forhold, som er svært at bedømme på nuværende tidspunkt, er, hvilken betydning det kan få for dansk fiskeri, at der i øjeblikket er en række nye ansøgerlande, først og fremmest Norge og Sverige.

Danmark har reduceret fiskerflådens kapacitet, men spørgsmålet er, om det sker på den rigtige måde. Vil den politik, vi fører, resultere i, at Danmark har en forholdsvis lille flåde, som til gengæld består af meget store både, som er i stand til at fiske langt, langt det meste af kvoten, så resten kan klares af et antal meget små både? Hvis det virkelig er sådan, er det selvfølgelig ikke en udvikling, som Socialdemokratiet vil medvirke til.

Under debatten i 1991 gav flere udtryk for, at man burde finde frem til et system, der betyder, at fiskeri i indre farvande i hovedsagen var forbeholdt de mindre både. Det er ikke noget, fiskeriministeren har taget særlig højtideligt, men det er mit indtryk, at vi er nødt til at fortsætte den diskussion, med eller uden ministerens positive medvirken.

Socialdemokratiet er indstillet på, at der skal finde en kapacitetstilpasning sted, og at vi ikke må glemme at forny og modernisere flåden. Moderniseringer og nybygninger må medvirke til at sikre mere skånsomme fangstmetoder, lavere energiomkostninger, mulighed for bedre behandling af de fangne fisk og endelig større sikkerhed på arbejdspladserne om bord. Det er også afgørende vigtigt at tage fat på andre ting som f.eks. debatten om tekniske bevaringsforanstaltninger, fredning i gydeperioderne samt fiskepleje. Alle disse forhold er vigtige i bestræbelserne på at skabe rimelige vilkår for dansk fiskeri.

Flere og flere har givet udtryk for, at fredning i gydeperioder måske er det vigtigste tiltag. Sammenligningen med, at en landmand

[Henrik Dam Kristensen]

selvfølgelig ikke slagter en so, der snart skal fare, er ikke helt gal. Det bør selvfølgelig være sådan, at ingen fisk må fanges, inden den har haft mulighed for at gyde mindst én gang.

Debatten om tekniske bevaringsforanstaltninger bør prioriteres så højt som muligt, og det samme gælder for den miljømæssige side af sagen.

Hvis vi skal nå frem til en holdbar situation for fiskeriet, er der ingen tvivl om, at den udvikling, vi ser alt for mange steder, og som vel nærmest har karakter af rovfiskeri, skal ændres. Socialdemokratiet er af den opfattelse, at det kan danske fiskere også se, men at den store gældsbyrde og de utilstrækkelige kvoter gør, at de har svært ved selv at tage initiativer til de ændringer, der skal til.

Torskefiskeriet har stor betydning i Østersøen, og der er stort set ingen torskekvote tilbage. Det betyder, at Bornholm er særdeles dårligt stillet, fordi en alt for stor del af det bornholmske fiskeri er afhængigt af torskefiskeriet. Der er tilsyneladende forvirring om, hvor stor en kvote Danmark vil få i Østersøen, men jeg håber, at ministeren i dag kan give et bud på kvotens størrelse og fordelingen af den. I forskellige artikler og læserbreve er det blevet antydnet i den seneste tid, at den samme situation er undervejs i andre farvande for torskefiskeriets vedkommende. Jeg håber for dansk fiskeris skyld, at fiskeriministeren kan tilbagevise denne spådom.

En ting er vilkårene for at fange fisk, noget andet og lige så vigtigt er mulighederne for afsætning. Konsumfiskeri er vigtigt. Her er der mulighed for at fastholde og udbygge de mange arbejdspladser i fiskeindustrien. Konsumfiskeri er det fiskeri, der er mest beskæftigelse i, og derfor er det selvfølgelig noget, der skal sættes på.

Jeg forstår, at der er givet en øget kvote af råvarer til forarbejdning i dansk fiskeriindustri. Kommissionen havde foreslået en kvote på 16.000 t til en toldsats på 8 pct. Resultatet blev, lykkeligvis, i første omgang 30.000 t og en sats på 6 pct. Jeg har forstået, at Danmark har fået indført i aftalen, at der skal fremsættes et nyt forslag, hvis kvoten ikke er stor nok til at opfylde behovet for råvarer. Hvis det bliver aktuelt – og det må vi jo håbe – må vi stå fast på en større kvote, for der kan stå mange arbejdspladser på spil i fiskeindustrien.

Socialdemokratiet mener, at vi skal sikre den bedst mulige udnyttelse af kvalitetsfisk til konsum, så virksomhederne bør kigge på produktudviklingsordningen, som nu også omfatter fiskeindustrien. Ved finanslovforliget blev tilskudsrammen for produktudvikling udvidet ganske betragteligt, og det betyder, at fiskeindustrien får gode muligheder for at lave produktudvikling og dermed muligheder for nye arbejdspladser og eksportindtægter. Socialdemokratiet vil på det kraftigste opfordre industrien til at tage denne udfordring op.

Socialdemokratiet er af den opfattelse, at vi, når vi meget snart kender resultatet af forhandlingerne om de kommende års fiskeripolitik i EF, må forstærke indsatsen for at lave en dansk politik, der kan bringe erhvervet væk fra kuling og storm og ind i smult vand.

Fischer (KF):

Dansk fiskeri yder i samspil med dansk fiskeindustri et betydeligt bidrag til dansk samfundsøkonomi og eksport. Det kommer til udtryk ved, at Danmark er en af de største eksportører af fiskeprodukter.

Samtidig er der tale om et erhverv, der er ramt af store vanskeligheder af flere grunde: begrænsning i adgangen til at fiske på grund af den nødvendige indbyrdes fordeling i EF via kvoteordninger, en deraf følgende for stor fiskeriflåde, forureningsproblemerne, der især har ramt de indre farvande, og på det sidste en drastisk tilbagegang i bestanden af Østersø-torsk.

Politisk må indsatsen samles om at hjælpe dansk fiskeri igennem de aktuelle vanskeligheder, så omstillingsperioden bliver så lidt belastende som muligt for de berørte fiskere, og så dansk fiskeri på længere sigt kan fastholdes som et af verdens mest effektive og moderne fiskerierhverv. For tiden arbejder vi i Folketinget med tre lovforslag, der hver for sig kan betyde forbedringer for fiskerne: dels forslaget om skattefradrag, således at en række fiskere, som er på havet i længere tid, på beskatningsområdet kan ligestilles med sømænd, dels en smidiggørelse af femårsreglen vedrørende ibrugtagning af nyt fartøj efter modtagelse af ophebsstøtte, dels fritagelse for fiskere for CO₂-afgift.

Vi lægger i den konservative folketingsgruppe vægt på, at der i den aktuelle, vanskelige

[Fischer]

situation for fiskeriet ikke påføres erhvervet unødige administrative eller økonomiske byrder. Derfor håber vi, at de tre forslag meget hurtigt kan vedtages.

Det samme gælder den måde, hvorpå kvoteordningerne administreres. Vi satser på, at det bliver mere forudsigeligt for fiskerne at håndtere kvoteordningerne, sådan at vi i videst muligt omfang kommer væk fra den i virkeligheden helt uholdbare situation, som den socialdemokratiske ordfører også omtalte, hvor fiskerne tvinges til at kaste god spise fisk over bord, som så alligevel går tabt.

De oplysninger, som fiskeriministerens har givet omkring fiskerireguleringerne, især vedrørende længere reguleringsperioder, må betragtes som positive skridt i retning af at udnytte de begrænsede kvoter bedst muligt. Udsigterne til, at EF indfører flerårs- og flerartskvoter, og til overførsel af kvoter peger i retning af en sådan bedre udnyttelse.

På dette område såvel som vedrørende udviklingen af fiskeriflåden drejer det sig naturligvis om, at der finder et nært samarbejde sted med fiskeriets organisationer. Med hensyn til udsættelse af fiskeyngel forekommer det, som om der er tale om en lovende udvikling, der forhåbentlig kan være med til at rette op på nogle af de vanskeligheder, som især Østersøfiskeriet har oplevet.

En øget satsning på produktudvikling og fortsat højnelse af kvaliteten af den fisk, der landes, vil givetvis medvirke til at øge værdien af de færdige fiskeprodukter, således at danske fiskevarer fortsat kvalitetsmæssigt kan ligge i første række og indbringe den bedst mulige pris. Jeg synes, at det er tilfredsstillende, at der som et led i finanslovaftalen er afsat midler til produktudvikling, der også kan komme fiskeprodukter til gavn.

Med hensyn til Fiskeribanken mener vi i den konservative folketingsgruppe, at det vil være en god idé, hvis bankens aktiviteter udvides, således at der kan gives tillægslån til fartøjer, hvori der er friværdi.

Dernæst vil jeg sige lidt om Bornholm; der er næppe nogen del af Danmark, der har mærket et så vidtrækkende økonomisk tilbageslag, som Bornholm er ramt af som konsekvens af tilbagegangen i fiskeriet, dels som følge af det reducerede fiskeriterritorium i Østersøen, dels som følge af den drastiske tilbagegang i torske-

bestanden og endelig også – og det ligger lidt tilbage – som følge af de stærkt faldende priser på laks.

Der er som led i finanslovaftalen afsat et beløb til Bornholm, og fiskeriministerens har anmodet EF-Kommissionen om at iværksætte støtteforanstaltninger. Begge dele er positive modtræk mod krisen, som forhåbentlig kan følges op af lokale initiativer, ikke mindst når vi får lovgivet om de kommende muligheder vedrørende frigivelse af investerings- og etableringsmidler, hvor der for Bornholm vil komme til at gælde særlige muligheder. Den konservative folketingsgruppe mener, der er grund til i de kommende måneder nøje at følge udviklingen på Bornholm for at vurdere virkningen af disse støtteordninger og se, om der på længere sigt er behov for yderligere initiativer.

Endelig vil jeg nævne et særligt problem for fiskeriet i de indre danske farvande, som har været stærkt debatteret i de seneste uger. Man kan roligt sige, at her gælder hverken fisketegn eller regler om bierhvervs- og fritidsfiskeri; det er naturligvis skarven, jeg tænker på. Jeg forstår godt den uro, der er skabt i fiskerkredse på grund af tilstedeværelsen af et overordentligt stort antal af disse fugle ved vore kyster. Der er vel uenighed om det endelige tal, men at der er tale om kolossalt mange af disse fugle, kan enhver forvisse sig om ved at sejle en tur langs de danske kyster: Der sidder en skarv på næsten hver bundgarnspæl.

Der er tale om en uholdbar situation, og jeg vil derfor opfordre miljøministeren til at fremrykke arbejdet med forvaltningsplanen vedrørende skarven, som jo løber til 1996/97; så længe kan vi ikke vente. Jeg vil ligeledes opfordre til, at arbejdet med at udvikle redskaber, der afviser skarven, fremskyndes, i det omfang det er muligt, og at dette arbejde sker i samarbejde med fiskeriets organisationer.

Naturligvis skal der også være plads til ålekrager i Danmark, men de må være i balance med den øvrige natur, og det er ikke tilfældet i dag, og hensynet til fiskernes indtjening og det store arbejde, der udføres af amatøriskernes foreninger med udsætning af fisk, må komme i første række.

Jeg vil godt takke fiskeriministerens for reddegørelsen, som efter min opfattelse giver et meget bredt og godt indtryk af fiskeriets situation

[Fischer]

i dag, af fiskeriets store vanskeligheder og af de muligheder og de problemstillinger, som vi må arbejde med i den kommende tid.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Hr. Fischer interesserede sig meget for skarven – eller ålekragen, som den også hedder – og talte om, at der skulle være balance mellem antallet af ålekrager og den øvrige natur; derom tror jeg at vi alle kan være enige. Imidlertid er det jo sådan, at når naturen er ude af balance, ser vi, at populationer eksploderer, og det er faktisk det, vi ser med hensyn til ålekragerne. Jeg vil gerne spørge, om hr. Fischer har spekuleret på, at den store population af ålekrager kunne være et tegn på, at naturen er ude af balance, og på, hvad årsagerne til det kunne være.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

En ting kan vi være enige om: Der er for mange ålekrager. Årsagen til, at der er så mange, kan jo være, at det er fugle, der er fredede. Det er en vanskelig problemstilling, og det skal vi naturligvis debattere. Jeg opfordrede jo miljøministeren til at fremskynde arbejdet med revision af forvaltningsplanen vedrørende ålekrager, og det må indgå i det arbejde.

Det, vi kan konstatere, er, at det er en overordentlig stor belastning for fiskeriet og for udsætningen af yngel. Som man kan se af debatten i aviserne, siger nogle, at der kun er omkring 60.000 ålekrager, andre siger, at der er 200.000. Forestiller man sig, at disse fugle bare skal have hver én ål om dagen, så er det et kolossalt indhug i fiskebestanden, der foregår.

Jeg skal ikke trætte med en talmæssig opgørelse, men en af de små ål, som man lige netop må fange, vejer 100 g, og hvis det ganges med 200.000 – det er nok ikke realistisk at gøre det, men alligevel – kan enhver forstå, at der her foregår et ganske stort indgreb i fiskerimulighederne, som vi må gøre noget ved.

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Jeg synes, at der var mange pæne ord fra hr. Fischer, og der blev omtalt flere punkter, men hr. Fischer omtalte ikke sildegaven, som er omtalt på side 9 under støtteordninger.

Der er stillet 20 mio. kr. til rådighed med henblik på opkøb af sild – som man kan give videre som fødevarerhjælp til Rusland og Letland – fra de bornholmske fiskere.

Vi har haft ministeren i samråd og spurgt, om han ikke i stedet for sild kunne bruge brisling, og vi forstod, at det var en let opgave, det skulle bare igennem Finansudvalget via et aktstykke. Der har været en lang ventetid, men endelig var Fiskeriministeriet sammen med fiskerierorganisationerne nået til enighed om, hvordan man skulle organisere det, samt om, at prisen skulle være 1,75 kr. pr. kg som en start. Senere ville der så ske en efterregulering efter markedsprisen, som i dag er 1,85 kr. Man fik omsider besked på Bornholm om, at man kunne gå i gang i dag, onsdag. Tilladelsen ville blive sendt, så snart fiskeriministeren underskrev tilladelsen. Og alle har været klar, både fiskere og industri, og de lettiske både har ligget og ventet.

Men i går aftes kom så beskeden fra Fiskeriministeriet om, at fiskeriministeren ikke ville underskrive tilladelsen. Årsagen var, at ministeren mente, prisen var for høj; den skulle nedsættes til 1,45 kr. pr. kg, og der skulle ikke længere finde nogen efterregulering sted. Dagsprisen er i dag 1,85 kr., men fiskerne skal åbenbart spises af med 1,45 kr.

Fiskeriministeren, der selv er fisker, må da kunne forstå, at det er altså en vanskelig situation, at man skal vente på et dumt stykke papir, og at staten skal være pristrykker.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

I Socialdemokratiet hilser vi også miljøministerens opklaringsarbejde med hensyn til eksplosionen i bestanden af ålekrager velkommen. Men jeg vil med det samme sige, at vi da er klar over, at når en fugleart pludselig eksploderer i antal, så er forklaringen ikke kun, at den er fredet; der skal også være fødegrundlag og ynglegrundlag til det. Og det er nok især fødegrundlaget, der har forandret sig i de senere år, og som måske er et tegn på, at naturen er ude af balance.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Jeg skal ikke forlænge debatten om skarven

[Fischer]

eller ålekragen. Jeg kan bare konstatere, at det er et tema, som ikke alene optager erhvervsfiskerne, men også fritidsfiskerne og deres organisationer, og det er jo organisationer, der gør et stort frivilligt arbejde med udsætning af fiskeangel.

Jeg har taget den socialdemokratiske tilkendegivelse her i dag som udtryk for, at Socialdemokratiet også vil støtte, at vi får fremrykket overvejelserne med hensyn til, hvad vi gør ved dette problem, som enhver, der færdes i de indre danske farvande, kan konstatere er et reelt problem. Det er altså ikke tilstrækkeligt at lave historiske analyser om, hvad der kan være årsagen til problemet – det skal selvfølgelig indgå i det – men vi må forholde os til, at der er et konkret problem, som vi nu skal have løst.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Det bliver en ultrakort bemærkning til hr. Fischer: Det var måske bedre at gøre noget ved årsagen i stedet for at lave symptombekæmpelse.

Svend Heiselberg (V):

Nu er det jo ikke skarven, vi skal diskutere, men jeg synes da, det ville være meget godt, hvis miljøministeren ville tage fat på de skader, som de forvolder over for fiskene; men det kan vi jo altid vende tilbage til.

Fiskeriministeren vil nok hellere have, at vi diskuterer redegørelsen, og det vil jeg så gøre. Jeg vil takke for den, jeg synes, det er en god og fyldestgørende redegørelse, ministeren er kommet med.

Vi må jo konstatere, at igennem snart mange år har de danske fiskere levet med den ene krise efter den anden, og en løsning på fiskeriets problemer er vel heller ikke i sigte. Det er jo sådan, at når for mange skal dele for lidt, opstår der problemer – og er der så endelig rimelige mængder af fisk, er priserne ofte for lave.

Spørgsmålet er så, hvorledes vi får den rimeligste fordeling af fiskekvoterne. Vi ved jo, at reguleringen ofte er besværlig og også ofte bureaukratisk. Man kunne selvfølgelig godt overveje den tanke at fordele kvoterne pr. båd og så lade fiskerne selv indbyrdes fordele dem ved at bytte eller handle med fiskekvoterne, altså lade fiskerne selv forestå administrationen, men ønsker fiskerne generelt et sådant sy-

stem? Der vil fortsat være et problem, hvis for mange skal fordele for lidt. Der findes ingen lette løsninger; gjorde der det, så var skiftende ministre og skiftende organisationsformænd jo nok også kommet med en løsning på det.

Problemet, som vi kender det inden for dansk fiskeri, er jo også kendt blandt andre landes fiskere. Nogle påstår, at fleksibiliteten er stor i de andre lande, at fiskerikontrollen skulle være mindre nidkær end i Danmark. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, men skulle det være tilfældet, må vi enten slække på fiskerikontrollen i Danmark eller også forlange, at andre landes fiskere kontrolleres lige så meget, som de danske fiskere bliver det.

I øvrigt har jeg ofte undret mig over de graverende bøder, en fisker idømmes, hvis han bliver taget af fiskerikontrollen, eksempelvis med for stor bifangst. Det fører ofte til konfiskation af fiskeredskaber og af hele fangsten og store bøder oveni. Det er min opfattelse, at retssystemet eller lovgivningen ikke er i balance med, hvad der er retspraksis for andre erhverv. Eksempelvis hørte jeg forleden – jeg tror, det var i radioen – en advokat rejse spørgsmålet, om domstolenenes udmåling af bøder og konfiskation for fiskere var strengere end i andre tilsvarende sager. Han hævdede, at man i tilsvarende sager modregner de udgifter, der har været knyttet til produktion af varen. Hvis det er et spørgsmål om, hvad loven siger, kan det jo ændres af Folketinget, hvis det forholder sig, som jeg mener.

Men som sagt skyldes de problemer, vi står med i dag, at for mange skal fordele for lidt, og når vi ikke kan tilpasse fiskekvoterne til fiskerflåden, må vi tilpasse fiskerflåden til fiskekvoterne. Her har regeringen anvendt og er fortsat indstillet på at anvende betydelige beløb. Jeg må også sige, at EF-landene generelt må tilpasse deres fiskerflådekapacitet til et fiskeri, som kan drives uden støtteordninger. Det må være målet for hele fiskerbranchen inden for EF.

I Venstre mener vi ikke, at det er Folketingets opgave at give anvisning på administration af fiskekvoter; det er der jo et særligt rådgivningsudvalg med repræsentanter for fiskerierhvervet, som rådgiver Fiskeriministeriet og ministeren om. Det er ingen let opgave, og det kan aldrig gøres tilfredsstillende, men jeg synes, der er mange eksempler på, at det på en

[Svend Heiselberg]

fornuftig måde er lykkedes for fiskeriministeren at holde fiskeriet i gang. Sidst så vi et eksempel med tungefiskeriet i Kattegat, hvor jeg synes, at det var en dygtig og en hurtig måde, man forsøgte at løse problemerne på.

Fiskeriorganisationerne kom sidste år med en handlingsplan, hvori de opstillede en række ønsker, og når man ser på den række af ønsker, som organisationerne fremkom med, må vi vel sige, at de stort set er imødekommet.

Nu skal vi så have vedtaget et lovforslag, som regeringen har fremsat, om særlig begunstigende skatteregler for fiskere – og det lykkes vel også – men de specielle skatteregler for fiskere skal ikke alene ses ud fra specielt dårlige økonomiske år, de skal ses ud fra det synspunkt, at vi gerne vil skabe større skattemæssig lighed mellem sømænd og fiskere; alt andet ville være helt urimeligt.

Jeg håber også, at vi kan forbedre lånemulighederne for fiskerne. De samme begunstigede låneforhold, som eksempelvis gives til de yngre landmænd, burde også kunne gives til de yngre fiskere, som vil starte op. Problemet for fiskerne er ofte, at de har en alt for stor gældsforpligtelse, der kræver et stort fiskeri, som ikke kan rummes i de kvoter, de får tildelt.

Problemerne for erhvervet er store, og det smitter i det hele af på samfundet, som vi især har set det på Bornholm. Det viser i hvert fald, at hvis fiskeriet bliver ramt i et samfund, som er afhængigt af fiskeriet, giver det store problemer både direkte og indirekte. Jeg ved ikke, om de forslag, der foreligger om hjælp til Bornholm, er tilstrækkelige. I Venstre ønsker vi at følge udviklingen nøje, og hvis det, man har fundet frem til, ikke er tilstrækkeligt, må vi selvfølgelig se på det igen.

Til sidst vil jeg sige, at de problemer, de danske fiskere har, er store, og de føles store; men skulle den situation opstå, at Danmark ikke deltager i EF's fiskeripolitik, vil erhvervet blive påført store økonomiske tab. Situationen vil ikke alene blive forringet i forhold til i dag, men også i forhold til situationen, før Danmark blev medlem af EF. Det er næppe sandsynligt, at Danmark vil kunne få særskilte aftaler med EF, der sikrer danske fiskeres adgang til at fiske i EF's fiskerizoner, på grund af den store ubalance mellem fangstkapacitet og fiskebestande, og dermed vil vi være forhindret i at fiske fra nogle af de bedste fiskepladser for komsumfisk i Nordsøen.

De øvrige EF-lande har ingen interesse i at give danske fiskere adgang til EF-landenes farvande. Dansk industrifiskeri foregår hovedsageligt uden for danske fiskerizoner og vil derfor blive særlig hårdt ramt. Danmark har ingen muligheder for at hæve de nationale fiskekvoter som led i en kompensation for tabet af fiskeriadgangen. Det er reguleret ved internationale aftaler, og Danmark er naturligvis fortsat forpligtet, selv hvis vi valgte at træde ud af EF.

Siden indgåelse af aftalen om EF's fiskeripolitik i 1983 har Danmark haft indflydelse på den fælles fiskeripolitik. Den indflydelse ville vi ikke kunne bevare, hvis Danmark kom til at stå udenfor.

Med disse ord vil jeg endnu en gang takke for ministerens redegørelse.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg forstod på hr. Svend Heiselberg, at de ønsker og krav, som forskellige fiskeriorganisationer anmeldte for godt et år siden, er tæt på at være opfyldt. Jeg er ikke helt sikker på, at den samme opfattelse gør sig gældende blandt fiskere og deres organisationer – måske nærmest tværtimod. Det viser den debat, vi har, desværre med al ønskelig tydelighed.

Jeg syntes også, det var en lidt farlig leg med tanken om eventuelt salg eller kapitalisering af kvoter. Jeg vil godt advare imod at tro, at det på sigt løser noget problem for dansk fiskeri. Vi ved, at den slags ting alt andet lige kun kommer dem, der i øjeblikket er i erhvervet, til gavn.

Det kan selvfølgelig også være fristende at lege med tanken, som jeg hørte hr. Svend Heiselberg gøre, om, at når vi nu tilsyneladende er bedre i kontrollen end andre EF-lande, ja, så kunne vi måske vælge at slække på den, som de øvrige EF-lande gør. Nu har vi jo endnu ikke fået ministerens svar på, om de andre EF-lande har besvær med kontrollen, men jeg vil godt advare imod at sige, at når de andre nu ikke formår at leve op til kontrollen, så kan Danmark slække. Jeg vil bare stilfærdigt minde om, at der altså ikke bliver flere fisk i havene, fordi vi slækker på kravene; det vil kun være, ja, jeg vil næsten bruge så stærke ord som en endnu hurtigere vej til katastrofe for dansk fiskeri.

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Hr. Svend Heiselberg var inde på, at man skulle tilpasse flåden til den fangst, der er. Det er vi fuldstændig enige med hr. Svend Heiselberg om, men at det skal være rådgivningsudvalget, der fuldstændig overtager denne rolle, mener vi i hvert fald ikke er rigtigt. Det må være en politisk overordnet beslutning, hvilken flåde vi ønsker, hvilken størrelse, hvilken alder og hvilken indsats vi ønsker fremover, sådan så vi får en flåde afpasset både aldersmæssigt og indsatsmæssigt, og sådan at man tager hensyn til beskæftigelsen. Alle de ting mener jeg er en politisk overordnet opgave og ikke noget, et udvalg skal sidde og arbejde med – det ville også være synd for udvalget.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

De ønsker, som er nævnt i fiskeriorganisationernes handlingsplan, er selvfølgelig først og fremmest, at man fik større kvoter, og at man fik en god og fornuftig administration af dem; det er i høj grad opnået i hvert fald vedrørende administrationen.

De rejste også spørgsmålet vedrørende skattefradraget. Der ligger lovforslag, og hvis det er sådan, at Socialdemokratiet vil vise lidt forståelse, kunne vi måske snart få det igennem Skatteudvalget.

De nævnedes også nedsættelse af CO₂-afgiften for fiskeriet – det var jo den, som oppositionen, Socialdemokratiet, SF og De Radikale, indførte, men som regeringen var imod. Det er nu lykkedes at forhandle igennem, at den ikke kommer til at omfatte fiskere.

Der var tale om øgede midler til ophugning af fiskerfartøjer. Der er i år tilført 100 mio. kr. ekstra.

Endvidere er der tale om øgede midler til fiskepleje osv. De områder får vi vel gennemført, hvis det er sådan, at der er lidt forståelse fra Socialdemokratiets side, og det håber jeg at der er.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Der er fuld positivitet fra Socialdemokratiets side. Jeg fornemmer ikke, at vi i forhold til

CO₂-afgiften har særlig store problemer, sådan foreligger sagen ikke beskrevet for mig, nærmest tværtimod; så vi er på vej ud af problemerne.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at i debatten omkring skattefradrag til fiskere stod Socialdemokratiets ordfører, hr. Stavad, på Folketingets talerstol for ikke ret lang tid siden og gav positivt til kende, at Socialdemokratiet gerne ville være med til at forhandle om en løsning. Vi havde nogle problemer i forhold til det oprindelige udspil fra regeringen, 24-timers-reglen og andre ting, men vi vil meget gerne være med til at finde en løsning.

Jeg kan ydermere gøre opmærksom på, at hr. Stavad igennem Folketingets Skatteudvalg har stillet et skriftligt spørgsmål til ministeren, og ministeren agter at optage forhandlinger med de partier, som var positive ved førstebehandling.

Så hvis der er nogen, der er lidt langsommelige i denne sag, tror jeg, det er regeringen; men der skal man så måske undskylde, fordi der undervejs har været et ministerskifte. Vi må håbe, at den nye skatteminister vil være hurtig og tage fat på denne sag. Socialdemokratiet har fra starten været positivt over for at finde en eller anden løsning på dette spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jo, det er da også rigtigt, at man i Skatteudvalget har bedt om det, men det er jo, fordi man vil forringe det forslag, som foreligger. Man vil gøre det mindre gunstigt for fiskerne, så vi er såmænd ikke så glade for, at I har bedt om at få en politisk behandling af det forslag.

Formanden:

Man taler ikke direkte til medlemmerne eller grupperne.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Socialdemokratiet vil såmænd ikke forringe noget, men vi ville faktisk gerne have retfærdighed. Det, der ligger i regeringens oprindelige forslag, er en særbegunstigelse af nogle enkelte fiskere, og andre får ingenting. Socialdemokratiet prøver faktisk på at anstille nogle helhedsbetragtninger også i denne debat.

Birthe Hansen (SF):

17 A4-sider er denne redegørelse på, en redegørelse, som bl.a. omhandler den fælles EF-fiskeripolitik gennem det sidste årti, et årti med en for størsteparten af fiskerierhvervet overordentlig mærkbar nedgangsperiode.

Man spørger sig selv: Er der håb forude for dette betrængte erhverv, eller understreges blot med rapporten den afmagt, som mange fiskere i dag føler over for system, kvoter, midtvejsrapporter og den slags? Jeg tror egentlig, begge dele er til stede: håbet om, at ministeren og regeringen nu vil være sig deres ansvar bevidste og enten hurtigt og konsekvent gennemføre en omstrukturering eller skaffe lovlige muligheder for overlevelse, indtil man har skaffet baggrund for en bedre ressourcetsituation.

Bagklog kan man altid være, men det har i årenes løb ikke skortet på opfordringer, i hvert fald ikke fra SF's side, til fiskeriministeren og regeringen om en overordnet plan for bl.a. en geografisk varieret fiskeripolitik. Regeringen skulle også i de forløbne år have besluttet sig til at prioritere de skånsomme fiskeriformer, men her har det skortet på mod og vilje. I stedet er der kommet flere bundtrawlere til, samtidig med at man har tilladt store fartøjer beregnede til fjernfiskeri at gå ind i de kystnære farvande og konkurrere med de mindre fartøjer. Resultatet: urentabelt fiskeri samt langt hårdere fiskeri på nogle pladser, hårdere, end de kunne tåle. Det, der i redegørelsen siges om tekniske bevaringsforanstaltninger, er for så vidt udmærket, men det bliver ligesom kun ved ordene. De ændringer, der nævnes, hører til i småtingsafdelingen.

Jeg vil sige, at jeg er fuldstændig enig med hr. Henrik Dam Kristensen, som sagde, at fisken skal ikke fanges, før den er gydemoden. Måske kan vi bruge torskefiskeriet for tiden som eksempel. Der fanges for lidt; årsagen er formentlig en kombination af mange ting, men der er tilsyneladende megen yngel. Det kunne så betyde rigtig mange fisk til danske fiskere om nogle år. Men nej, for mange landes trawlere fylder sig med disse torskeunger, der som døde smides ud igen. De nåede aldrig at blive hverken voksne eller kønsmodne. Dette er desværre noget, der finder sted alle vegne i havet omkring Danmark. Misforstå mig nu ikke; vi er ikke modstandere af trawlfiskeri, men vi er

modstandere af det, som jeg gerne vil have lov til at kalde griseri. Derfor bør og skal redskaberne konstrueres og anvendes, således at yngelen går fri. Ellers er enhver snak om kvoter noget sludder.

Vi har også set noget tilsvarende i 1992 i industrifiskeriet, for der skal jo trods de store restriktioner på fangsten af sild slæbes industrifisk ind – med det resultat, at der er meget små torske- og kullerunger i lasten. Her er det, kontrolindsatsen skal være, f.eks. i form af et totalt forbud mod landing af én eneste last uden overvågning og kontrolanalyser af flere lag af lasten og ikke bare af det, der flyder lige under lastelugen. Industrifiskeriet har og bør fortsat have sin plads i dansk fiskeri, men i egen og alles interesse bør den slags stoppes. Det kan ikke være rimeligt, at industrifiskeri og dårlig samvittighed måske forhindrer os i at stå langt stærkere internationalt.

I Nordsøen har bundtrawleriet udviklet sig til at være altdominerende. Flere og flere lande deltager. Engang var det hollændernes nationalfiskeri, nu drives det af briter, belgiere, tyskere og også danskere. Resultatet: et enormt ressourceforbrug og energiforbrug, ødelæggelse af havbund med tunge kæder, der slæbes 20 cm under bunden, væltede stenformationer i biologisk vigtige stenrev, ødelæggelse af mere skånsomme redskaber som garn og snurrevod og dermed fordrivelse af andet – bl.a. andet dansk – fiskeri, for slet ikke at tale om, at fiskene bringes under stresspåvirkning, så de ikke mere kan fanges af langsommere sejlede og mere skånsomt arbejdende trawlere.

Jeg skal til sidst i min gennemgang af redegørelsen og min omtale af nogle faktiske forhold inden for dansk fiskeri, sådan som vi ser dem i SF, blot nævne bonussystem og præmiering, der er omtalt på side 9, og som får torskefiskere til at fiske rødspætter, selv om bestanden af sidstnævnte har det dårligt. Det var vel også mere derfor, at man i 1991 trods gode priser ikke kunne fange kvoten op. Derfor forekommer det os både uøkologisk og uøkonomisk at forsøge at præmiere sig ud af det.

Spørgsmålet er også, om håndsrækningen til de bornholmske fiskere til opkøb af sild for 20 mio. kr. som gave til Østlandene egentlig var så velkommen endda hos balterne. Uøkologisk og uøkonomisk synes det at have været og vel ikke en vej, vi skal fortsætte ad.

[Birthe Hansen]

Derimod finder vi i SF noget anderledes interessant på side 12, nemlig området benævnt som fiskepleje. Ingen tvivl om, at vi finder, at det er på sin plads fortsat at støtte forsøg på området, men samtidig vil jeg gerne minde ministeren om, hvad jeg har sagt for ganske få øjeblikke siden om trawlfiskeriet, for alle forsøg og al fiskepleje bliver jo så ligegyldige, hvis man på én dag kan udrydde et fiskeyngelinstituts årsproduktion.

Samtidig med, at jeg vil slutte af med at takke ministeren for redegørelsen, som jo har givet os mulighed for at få debatten i dag, vil jeg gerne nævne noget om vigtigheden af råvasituationen. Det er klart nok, at man kan være nødt til at købe råvarer udefra for at holde produktionen i gang. Spørgsmålet er her, om Fiskerikontrollens forpligtelse til kvalitetskontrol af industrien prioriteres højt nok. Hvis ikke kvaliteten opretholdes, vil det i sidste ende gå ud over danske fiskere. Ikke alle kunder på eksportmarkederne kan gennemskue, at dansk fisk ikke altid er dansk. Selv rygter om udenlandske landinger af lav kvalitet kan være til skade. At forebygge også i den situation er bedre end at skulle ud at reparere på et ødelagt omdømme; det tror jeg heller ikke ministeren er uenig med mig i. Men endnu en gang tak for redegørelsen!

Niels Højland (FP):

Det er ikke, fordi jeg skal tage problemet op igen med diskussionen om skarvene, men det var ret interessant at høre om, for når så lille et problem faktisk kan diskuteres i lang tid og frem og tilbage både i ministeriet og måske også i Folketinget, uden at man kan finde en løsning, kan man godt forstå, at det er svært at løse virkelige problemer på fiskeriområdet, for det var da et problem, der var meget nemt at løse.

Men jeg vil gerne takke ministeren for en detaljeret redegørelse. Jeg kunne godt have en mistanke om, at tidspunktet for afgivelse af redegørelsen har sammenhæng med, at Fremskridtspartiet har anmeldt en forespørgselsdebatt om emnet vel vidende, at ministeren herefter ville komme med en redegørelse. Det er altid rart med en redegørelse, for den oplyser, hvad ministeren har påtænkt af foranstaltninger på området. I det følgende vil jeg komme ind på lidt af det, ministeren skriver i redegø-

relsen. Jeg vil kommentere lidt af det, stille nogle spørgsmål og komme med nogle forslag til ministeren.

Fiskeriet har alvorlige problemer. Det er erkendt af alle. Der må gøres et eller andet, det står klart, og redegørelsen indeholder regeringens initiativer på området.

Til punkt 2, revision af EF's fiskeripolitik, har jeg følgende kommentarer: Den fælles fiskeripolitik blev vedtaget i januar 1983, og den har i de forløbne 10 år skullet stå sin prøve i en tid, hvor der er sket betydelige ændringer i vilkårene for fiskeriet, skriver ministeren i redegørelsen. Regeringen er som helhed enig i denne politik med nogle få ændringer, men det kunne være relevant at stille det spørgsmål, om de i 1983 fastlagte fordelingspolitiske principper stadig skal fastholdes. For problemerne i fiskeriet er jo ikke blevet løst, snarere tværtimod. Rådet lagde ganske vist op til fornyelse, ændringer og opstramninger, men de grundlæggende principper sættes der ikke spørgsmålstegn ved. Rådet lægger nemlig op til at indføre sociale ledsageforanstaltninger i forbindelse med reduktionen af fangstkapaciteten. Jeg savner en nærmere konkret uddybning af disse sociale ledsageforanstaltninger.

Kommissionen foreslår gennemført en fælles licensordning, der skal omfatte alle fiskerfartøjer. Ligeledes savner jeg her noget mere konkret om indholdet i denne licensordning. Kontrolordninger udstrækkes til at omfatte hele fiskerisektoren, herunder struktur og marked, oplyser ministeren i redegørelsen. I denne sammenhæng efterlyser jeg arten og omfanget af fiskerikontrollen i de øvrige EF-lande, jf. spørgsmål nr. S 160 til ministeren af 19. november i år. I svaret på mit spørgsmål oplyser ministeren:

»Fiskeriministeriet har ikke et detaljeret kendskab til, hvorledes fiskerikontrolopgaven varetages i de øvrige EF-medlemsstater, og er derfor ude af stand til at foretage en kvalificeret vurdering.«

Det skal ikke opfattes som en kritik af ministeren, men snarere som en konklusion af, hvor godt dansk fiskerikontrol fungerer i forhold til de andre EF-landes. For at sige det rent ud: De andre lande har en fiskerikontrol, der efter min opfattelse i visse tilfælde overhovedet ikke fungerer – det er dog det generelle indtryk, at den danske fiskerikontrol stadig er

[Niels Højland]

og fremover vil være en af de mest effektive – og det mener jeg da er beklageligt. Jeg vil derfor opfordre ministeren til at få det forhold belyst i EF-sammenhæng, og det håber jeg ministeren vil tage initiativ til.

Som afslutning på punkt 2 i redegørelsen konstaterer ministeren, at regeringen er tilfreds med og finder det glædeligt, at en række danske principielle synspunkter er respekteret i Kommissionens forslag. Regeringen og ministeren må derfor også påtage sig et stort medansvar for, at ordningen nu også kommer til at virke. Det håber jeg så at man gør. Fiskeriets problemer er planlagt til at være løst ved udgangen af år 2001. Det var da glædeligt at læse.

Et af fiskeriets problemer, der specielt påkalder sig opmærksomhed for tiden, er fiskeriet i Østersøen. Redegørelsen omtaler sildegaven som fødevarerhjælp til Rusland og som generel hjælp til Letland. Regeringen har ligeledes anmodet EF-Kommissionen om særlige støtteforanstaltninger. Hvilke støtteordninger har regeringen særlig tænkt på? Det kan ikke umiddelbart læses ud af redegørelsen.

Endvidere er der iværksat et pilotprojekt for Bornholm vedrørende torskeudsætning. De planlagte foranstaltninger er velmente nok. Den alvorlige situation i Østersøen påkalder sig naturligvis særlig opmærksomhed. Et stort, men ganske reelt spørgsmål står for mig at se ubesvaret hen: Hvad er årsagen til, at fiskeriet er kollapseet i Østersøen? Skyldes det alene dansk fiskeri, eller kunne årsagen være, at nogle lande omkring Østersøen er med i EF og dermed i kvotesystemet, mens andre lande, specielt de tidligere Østbloklønde, ikke er med i disse ordninger? Med andre ord: at Danmark og Tyskland har været pålagt stramme ordninger, mens de andre Østersølande bare har kunnet fiske løs.

Jeg savner i redegørelsen at kunne se, om der er planer for Østersøen, der vedrører alle Østersølandene, og i bekræftende fald hvad disse planer nærmere går ud på. I benægtende fald bedes ministeren svare på, om det ikke kunne tænkes at være en god idé at starte med at aftale fælles ordninger for alle lande omkring Østersøen. Det må forekomme frustrerende og virke uretfærdigt, at danske og for den sags skyld tyske fiskere udsættes for den drastiske nedskæring i kvoterne, mens andre lande bare fortsætter fiskeriet. Jeg håber, at

ministeren kan være behjælpelig med at få situationen i hele Østersøen belyst og tage initiativ til, at der i det mindste etableres ordninger, der virker retfærdige og forståelige for fiskerne på Bornholm.

Med hensyn til fiskeplejen oplyses det, at der er igangsat pilotprojekter for bestandsop- hjælpning for Bornholm. Dette er alt sammen godt nok. Jeg kunne i den forbindelse give ministeren den idé, om man ikke kunne lade omfanget af disse udsætninger af opdrættet yngel være en parameter for tildeling af kvoter i EF, så længe vi har de kvoter. Det kan kun være rimeligt, at de lande, der ofrer ressourcer på opdræt, også får direkte gevinst herfor i form af større kvoter end de lande, der ikke ofrer noget på fiskeplejen.

Det var indledningsvis de bemærkninger, jeg havde til redegørelsen. Jeg vil gerne igen sige tak til ministeren for redegørelsen.

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Jeg er glad for, at hr. Niels Højland omtalte sildegaven. Jeg vil endnu en gang tale om de sild, som skal konverteres til brisling som gaver til de baltiske lande.

Jeg vil spørge hr. Niels Højland, om han finder det rimeligt, at de fiskere, der rigger deres båd til, og fiskeindustrien skal vente i 10 dage på at få et svar – og stadig ikke får et svar fra ministeren – på, om man kan gå i gang, samtidig med at regeringen prøver på at trykke prisen langt ned under mindsteprisen.

Svend Aage Jensen (CD):

Jeg vil gerne indlede med at undskylde min stemmeføring, som absolut ikke er udtryk for nogen særlig aktiv indsats fra min side.

Ved vurderingen af fiskeripolitiske initiativer står man jo i den efterhånden ikke uvante situation med modsatrettede hensyn mellem økonomi og økologi, og det er absolut ikke nogen nem afvejning.

Regeringen er i sin redegørelse inde på flere ideer og tiltag, som kan være med til at lette presset på de svindende fiskeressourcer. Der satses f.eks. på en fortsat reduktion af fiskerflåden ikke alene inden for Danmarks grænser, men på EF-plan. Og det er klart, at fiskeripolitikken er et om ikke globalt så i hvert fald regionalt problem, som man må sætte sig sammen i en større sammenhæng for at løse.

[Svend Aage Jensen]

Tilskyndelsen til at reducere fiskerflåden synes at være en meget effektiv måde at begrænse fangstkapaciteten på. Efter vores opfattelse må ordningen dog være konsekvent, hvis den skal have den tilsigtede effekt. Gennem ophørsstøtten betaler samfundet til en nedbringelse af fangstkapaciteten. Der må derfor stilles et krav om, at de fiskere, der har modtaget ophørsstøtte i en årrække, fremover ikke anskaffer sig et nyt fiskerfartøj. Tillader man, at fiskeren fortsætter sit erhverv, måske blot på en anden type båd, er der jo reelt tale om statsstøtte til fornyelse og effektivisering af fiskerflåden, og dermed opnår man i virkeligheden den stik modsatte virkning af det tilsigtede.

Problemet med oplægning af fiskerfartøjer er imidlertid ikke så enkelt, for i de områder, hvor fiskeri er et vigtigt erhverv, er der typisk stor arbejdsløshed også inden for andre erhverv. Det må naturligvis tilstræbes, at en fiskeripolitik ikke blot fører til et tilsvarende stort problem inde på land, og at man derfor samtidig med støtte til reduktionen af fiskerflåden søger at iværksætte beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i de berørte områder. Fiskeriet må ikke betragtes som en isoleret del af samfundsstrukturen; det er en del af helheden.

Med bevidstheden om fiskeressourcernes begrænsning må man i størst muligt omfang søge at målrette fangstindsatsen, så de landede fangster også bliver anvendt til konsum, og så discardproblemet undgås i størst muligt omfang. Der ligger jo allerede i det såkaldte bonusystem en vis præmiering til de fiskere, som lander konsumfisk. Det kunne måske overvejes at udbygge dette system til en bredere anvendelse.

Redegørelsen omtaler mulighederne af øget pleje og udsætning af fisk og fiskeyngel som en måde at lempe presset på fiskeressourcerne på. Jeg er helt enig med ministeren i, at det er en meget konstruktiv måde at gribe problemet an på. Spørgsmålet om fiskeressourcer er ikke kun et øjeblikkeligt problem, det er også et problem med længerevarende perspektiver. Men ligesom jeg fandt det naturligt, at spørgsmålet om reduktion af fiskerflåden er et område, hvor der skal findes en fælleseuropæisk løsning, er opgaven med udsætning af fiskeyngel i verdenshavene eller blot i Østersøen så stor en opgave, at den indsats, Danmark alene

kan yde i den sammenhæng, måske er temmelig begrænset. Jeg kunne derfor godt tænke mig at høre, om det også er en opgave, som bliver varetaget på europæisk plan.

Redegørelsen omtaler, at det er muligt at kompensere for en del af faldet i de indenlandske kvoter gennem import af råvarer, og at der i denne sammenhæng kan blive tale om lempelse af toldafgifterne. Centrum-Demokraterne er helt på linje med regeringen i et krav om, at en sådan toldlempelse må hænge sammen med lige konkurrencevilkår på internationalt plan.

CD tilslutter sig ministerens redegørelse, som jeg takker for, og vi stiller os positivt over for de initiativer, der er lagt op til med henblik på styrkelse af såvel de økonomiske som de miljømæssige aspekter af fiskerierhvervet.

Ole Vig Jensen (RV):

Mit partis ordfører, fru Marianne Jelved, er forhindret i at være til stede, og jeg skal derfor på gruppens vegne kommentere fiskeriministerens redegørelse, som jeg i øvrigt takker for.

Vi erkender i Det Radikale Venstre, at fiskerierhvervet er i en meget vanskelig situation. Kombinationen af en kraftig udvikling af fiskerflådens effektivitet, vigende bestande af flere fiskearter og den uhensigtsmæssige udnyttelse af bestandene, som vi ofte konfronteres med, og hvor fangede fisk må smides ud igen, giver massive problemer og er en utilfredsstillende tilstand.

Vi støtter derfor regeringens bestræbelser for at få ændret EF's fiskeripolitik, som det også fremgår af redegørelsen fra fiskeriministeren. Det vil være en fordel for dansk fiskeri, hvis der kan skabes større fleksibilitet ved at regulere gennem masketørrelser og lign. og ved en mere fleksibel administration af kvoterne, men vi kommer ikke uden om, at der er behov for en fortsat reduktion af flådekapaciteten. Derfor er der også afsat øgede midler til ophørsstøtte, og vi behandler for tiden regeringens forslag om skattefradrag for fiskere.

Bornholm og de bornholmske fiskere er i en helt særlig situation, hvilket også vil fremgå af initiativer, som kan aflæses af den kommende finanslov.

I Det Radikale Venstre er vi positive over for at øge Fiskeribankens muligheder for at yde tillægslån. Og så vil det fremgå, så vidt jeg

[Ole Vig Jensen]

kan vurdere det, af den efterfølgende forespørgsel, hvad vi i øvrigt mener om det videre forløb.

Lysholm Christensen (KRF):

Også jeg vil takke for ministerens redegørelse. Det er en fyldig og sober fremstilling af den førte fiskeripolitik, en beskrivelse af væsentlige problemfelter og forslag til afhjælpning af nogle af de store problemer, som erhvervet står i.

I 1984 udgav Danmarks Havfiskeriforening en jubilæumsbog med titlen »Nettet strammes, viljen styrkes«, og både titlen og indholdet i denne bog udtrykker, at her har vi et erhverv, som er vant til hårdt arbejde under skiftende vilkår. Der er vilje til en stor indsats, der er vilje til omstilling, der er vilje til at løbe en risiko.

Men overført på 1992-situationen får bogtitlen måske en anden betydning. »Nettet strammes«, hed den. Det er naturligvis fiskene, der tænkes på, det er fiskene, der skal i nettet. Men der er noget, der tyder på, at nettet i stedet strammes omkring fiskerne i disse år. Jeg tænker naturligvis på de mange problemer, som erhvervet står i. Der er mange konkurrencer, og mange holder op, fordi de ikke synes, de magter det længere. Der er mange problemer, som denne debat også giver udtryk for. »Viljen styrkes«, stod der også. Jeg tror egentlig ikke, at viljen kan styrkes mere, end det allerede er sket. Derimod er der mange, som giver op; de synes ikke, at de magter det længere.

Med i vurderingen af fiskeriets vilkår hører naturligvis den uomgængelige kendsgerning, som man ikke må overse, at vi har fået en fiskerflåde, som er meget effektiv. Det er ikke nemt at være fisk længere, kunne man sige. Der er i stor fare, når der kommer en moderne kutter i nærheden. Det oplevede jeg personlig på en meget lærerig 5-dages fangstrejse her i september.

Samtidig med denne kraftige effektivisering har vi oplevet en nedgang i fiskebestanden; særlig alvorligt er det med torskebestanden i Østersøen. Hvis man derfor taler om frit fiskeri, vil jeg mene, at man er totalt ude af trit med virkeligheden. Det er uomgængelig nødvendigt at regulere på både tonnage, maskestørrelser og mængder. Slipper man hestekræfter og kapital løs på havet, vil det få katastrofale følger for havmiljøet og for bestanden, og det vil

også få personlige konsekvenser for mange fiskere.

Men ser vi bort fra alle de personlige vanskeligheder, har vi alligevel noget at glæde os over. Vi har et fiskerierhverv, en industri her, som hævder sig blandt verdens største. Vor eksport af kvalitetsprodukter bidrager med flotte tal på vort eksportregnskab; det skylder vi både fiskere og forarbejdningsindustri anerkendelse for.

Da vi sidste gang havde fiskeridebat her i Tinget, blev der vedtaget en dagsorden. Det blev bl.a. vedtaget at satse på nogle positive incitamenter til afhjælpning af problemerne. Det er ikke så særlig meget, der er blevet vedtaget som følge af den nævnte dagsorden. Dog er der noget på vej, som ser ud til at blive vedtaget, og det må vi glæde os over. Det er forslaget om skattefradrag, som vi i øvrigt fra vores side gerne havde set omfatte også dem, der er af sted på 1-dags-rejser. Det er jo ikke sikkert, at de kommer hjem og overnatter i deres egen seng, selv om de kun tager af sted én dag ad gangen. Så er der 5-års-reglen; det er også fint, at der bliver pillet ved den. Desuden er der forslaget om fritagelse for CO₂-afgift og endelig penge til produktudvikling på finansloven. Så der er initiativer her, som er med til at afhjælpe nogle af problemerne. Men der kan gøres meget mere.

Vi tror dog ikke, at det er en grundlæggende ændring af de fordelingspolitiske principper, der skal til. Vi har i EF fået fordelt tingene i det store perspektiv, og de rammer skal vi formentlig respektere. Men inden for rammerne er der stadig væk en del at gøre. Vi kunne ønske os større smidighed med hensyn til administration af de tildelte kvoter. Tungekvoten her i efteråret var et godt eksempel på, at det er nødvendigt. Nu fandt den sag en god løsning, i og med at der blev tildelt en større mængde, men det viser, at der kan være aktuelle problemer, hvor det er nødvendigt at gribe ind og ændre på kvoterne alt efter de aktuelle forhold.

Efter vor opfattelse bør der også arbejdes mere på at få indført flere artskvoter og flere årskvoter. Vi mener også, der bør sættes noget mere på et nybygningsprogram. Det er let at overse behovet for modernisering og nybygning i en tid, hvor man hugger op og tilpasser tonnagen, men det er vigtigt, at man hele tiden teknologisk følger med, så den tilbageblevne flåde ikke bliver gammeldags og ineffektiv.

[Lysholm Christensen]

Jeg kan ikke undlade at udtrykke bekymring over strukturen i erhvervet. Jeg tænker på, om der er en fremtid for det kystnære fiskeri, om der er en fremtid for de mindre både. Det er uheldigt, hvis den danske fiskerflåde fremover skal bestå af et mindre antal meget store enheder.

Der er et andet problem, som også bør nævnes, og det er spørgsmålet om de store områder, hvor fiskerne bliver forment adgang på grund af offshoreaktiviteter. Det er ganske betydelige områder, der efterhånden er lukket af for fiskerne, og det mener jeg er et forhold, der bør kompenseres for, for det er jo ikke fiskerne, der er skyld i, at de bliver lukket ude. De, som har aktiviteten, burde af med en form for licens eller afgift til erhvervet som kompensations for de manglende fiskepladser.

Fiskemængden er altså for nedadgående og for lille, og derfor må der passes på de fisk, der er. Og – som andre også har sagt det – det er vigtigt, at man bruger den rigtige maskestørrelse, at fiskene får lov til at gå så længe, at de i hvert fald får lov at gyde én gang, helst flere gange, inden de fanges. Og dér må jeg nævne, som også fru Birthe Hansen nævnte det, at bundtrawlerne bestemt ikke hører til den type både, som er skånsomme mod havmiljøet. Dertil kommer, at de er meget energikrævende. Jeg ved ikke, hvad man gør ved det problem, men det er i hvert fald ikke noget, som vi ønsker fremmet.

Industrifiskeriet bør også overvåges nøje. Der er for megen yngel, som ender sit korte liv i lasten på disse både.

Når det er sagt, må man også glæde sig over, at fiskerne i høj grad er kvalitetsbevidste. Jeg så det ved selvsyn på Nordsøen; de nyfangede torsk var rensset og lagt i is og kasser straks. Der var ingen mad til besætningen, før det arbejde var gjort, og der var ikke megen discard på den tur: de fleste fisk holdt målet, fordi man brugte den rigtige maskestørrelse. Jeg tror, man kan komme længere ad denne vej, men det var glædeligt at notere sig, at man er meget kvalitetsbevidst. I hvert fald så jeg det på den båd, jeg var med.

Endvidere skal jeg lige nævne fiskeyngel og fiskepleje. Det er et område, hvor vi kan glæde os over at der er god aktivitet, men mere kan gøres.

Til slut vil jeg give vores støtte til regeringens bestræbelser på at bedre fiskerierhvervets vilkår. Jeg håber, at ministeren vil kunne opnå nogle gode resultater ved de forestående forhandlinger.

I øvrigt kan jeg tilslutte mig det ønske, der er udtrykt også fra anden side om, at Landbrugs- og Fiskeriudvalget bliver orienteret om resultaterne af de forhandlinger, der føres, således at vi dér kan være helt up-to-date med, hvad der sker på området med henblik på at vurdere, om der skal tages nye initiativer, når de igangværende forhandlinger er overstået.

(Kort bemærkning).

Henning Gjellerod (S):

Hr. Lysholm Christensen udtalte stor begejstring for fiskeriministerens redegørelse, især hvad angår resultatet af forhandlingerne i EF. Jeg kan på Socialdemokratiets vegne fortælle hr. Lysholm Christensen, at vi knap deler dette synspunkt. Vi vil gerne vide meget mere om, hvad disse forhandlinger i EF resulterer i, og derfor havde vi, allerede inden vi fik denne redegørelse, og inden vi vidste, at den kom, bedt fiskeriministeren i samråd – og det skal som bekendt finde sted efter denne forhandling – i Landbrugs- og Fiskeriudvalget.

Det er altså, fordi vi føler os noget usikre med hensyn til, hvad det er for en fiskerflåde, Danmark kommer til at stå med om nogle år, i forhold til den fiskerflåde, som de øvrige EF-lande får. Det gælder både antallet af fiskerfartøjer, af kapaciteten og så sandelig også fangstmetoderne og kvaliteten af den fisk, der bliver fanget. Disse spørgsmål vil vi meget gerne diskutere til bunds i dag og senere med fiskeriministeren.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Affødt af hr. Lysholm Christensens indlæg stillede hr. Henning Gjellerod et efter min opfattelse meget centralt spørgsmål, og jeg glæder mig til at høre svaret på dette spørgsmål.

Det, der kalder mig herop, er imidlertid hr. Lysholm Christensens indlæg her for et øjeblik siden. Når jeg var så optaget af at komme her ned – og jeg beklager, at det først skete nu, men jeg har været forhindret i at høre hele forhandlingen – var det for at høre hr. Lysholm

[Risgaard Knudsen]

Christensens indlæg. Jeg erindrer meget tydeligt, at hr. Lysholm Christensen under en fiskeriforhandling her i Tinget for ca. et år siden var meget kritisk med adresse til ministeren, idet jeg dengang blev bibragt det indtryk, at hr. Lysholm Christensen ikke var tryk ved den måde, hvorpå fiskeriministeren stod for forvaltningen i Fiskeriministeriet.

Jeg hæftede mig imidlertid ved, at hr. Lysholm Christensens indlæg i dag var totalt renset for kritik af den art, og derfor vil jeg tillade mig at spørge hr. Lysholm Christensen, om han i den efterfølgende periode har ændret syn på fiskeriministerens forvaltning, og om dette ændrede syn, hvis det er tilfældet, er årsagen til, at hr. Lysholm Christensen i modsætning til for et års tid siden ikke havde en eneste kritisk bemærkning i dag af fiskeriministerens forvaltning.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Til hr. Henning Gjellerod skal jeg sige, at jeg med hensyn til spørgsmålet om ros eller kritik af fiskeriministeren netop udtrykte bekymring med hensyn til fiskerflådens udvikling, når det gælder strukturen, idet jeg netop stillede disse retoriske spørgsmål: Er der plads til det kystnære fiskeri? Er der plads til små både i den fremtidige struktur? Det var en klart udtrykt bekymring med hensyn til udviklingen i strukturen.

Hvad angår kvalitet og de andre spørgsmål, hr. Henning Gjellerod nævnte, mener jeg også, det var med i mit indlæg, og jeg hørte ikke, at der var nogen divergens i de ting, vi sagde derom.

Når det gælder hr. Risgaard Knudsen, er jeg nærmest beæret over, at hr. Risgaard Knudsen har bevæget sig herved i folketingssalen udelukkende for at høre mit indlæg – sådan forstod jeg det i hvert fald – og det er selvfølgelig kedeligt, hvis jeg har skuffet hr. Risgaard Knudsen.

Det er rigtigt, at jeg for et år siden udtrykte mig kritisk over for fiskeriministeren, og når jeg ikke gjorde det i dag, er det, fordi jeg ikke fandt anledning til at rejse nogen kritik ud over de spørgsmål, som jeg nævnte over for hr. Henning Gjellerod vedrørende strukturudviklingen.

Jeg har noteret mig, at man i fiskerikredse udtrykker tilfredshed med de forhandlingsresultater, som fiskeriministeren opnår under sine forhandlinger i EF – det er ikke dér, kritikken sætter ind – så jeg har ikke i sinde at komme med nogen overbudspolitik på det punkt. Når der ikke blev udtalt nogen kritik i dag, var det altså, fordi jeg ikke fandt grundlag for at gøre det.

Eva Fatum (S):

Ved Folketingets åbning lovede statsministeren at ville hjælpe Bornholm på grund af den alvorlige situation, det manglende fiskeri har medført. Den nedsatte tværministerielle arbejdsgruppe bad så Bornholm om at komme med et erhvervsudviklingsprogram, som skulle være med i vurderingen, når man skulle planlægge, hvordan man kunne hjælpe Bornholm.

Det blev forelagt, og Bornholms overordnede forslag til hjælp var for det første en akut hjælp til fiskere og til industri, økonomisk hjælp til erhvervslivet bl.a. på grund af den omstilling, der skal til, hjælp til havnene, der nu mangler indtægter bl.a. fra fiskerne, etablering af en rute til kontinentet med et af Bornholmstrafikkens skibe, og det sidste var skattelettelser: man ønskede statsskatten nedsat.

Fiskeriministeren forelagde hjælpeprogrammet i sidste uge ved et pressemøde, og dér fremkom forslag til initiativer udarbejdet af den tværministerielle arbejdsgruppe, men forelagt af fiskeriministeren, og vi går selvfølgelig ud fra, at det er regeringens forslag.

Det første var oplægningsstøtte og ophugningsstøtte. Endvidere foreslår man hjælp over 3 år til etablering af en rute til kontinentet samt mulighed for frigivelse af investeringsfonds- og etableringskontomidler til investeringer på Bornholm.

Så vidt så godt og ikke spor kritik af disse forslag, men jeg må sige, at reaktionen på Bornholm var målløshed og vrede. Hvorfor skulle Bornholm overhovedet udarbejde et erhvervsudviklingsprogram, når man faktisk ikke havde brugt det i den tværministerielle arbejdsgruppe? For en bornholmer er det en ydmygende omgang at læse den tværministerielle arbejdsgruppes rapport, hvor kommunestrukturen er blevet kritiseret, hvor man føler at erhvervsrådet er blevet kritiseret, hvor manglende ansøgninger til Industriministeriets er-

[Eva Fatum]

hvervsfonde er kritiseret. Disse fonde kræver som sagt medfinansiering, det vil sige menne-skepenge, og hvis det ikke er gået op for alle, kan jeg gøre opmærksom på, at problemet altså er manglende kapital og ikke gode ideer. Bornholm har nu fået en madopskrift, men Bornholm mangler altså penge til at købe ingredienserne for.

Jeg har været glad for den debat, der har været i dag, hvorunder der er kommet nogle positive tilkendegivelser, bl.a. fra hr. Fischer, der siger, at man nøje vil følge udviklingen på Bornholm, og hr. Svend Heiselberg, der siger, at han ikke ved, om det er tilstrækkeligt, og stiller i udsigt, at man ellers må hjælpe igen.

Til slut skal jeg blot sige, at vi fra Bornholm vil foreslå, at man indsætter Bornholm i den aftale, man har indgået vedrørende finansloven med hensyn til statsgaranti over for banker og sparekasser.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Jeg vil først sige tak til de mange ordførere for den måde, man har modtaget redegørelsen på. Jeg synes, det ser ud til, at der her i Folketinget kan samles et bredt flertal om de linier, som kendetegner dansk fiskeripolitik.

Over for den socialdemokratiske ordfører, hr. Henrik Dam Kristensen, vil jeg gerne kvittere ved at sige, at man selvfølgelig altid kan konstatere, at situationen er mørk i dansk fiskeri, men det, jeg har lært igennem årene, er, at situationen skifter i de forskellige fiskerier, så hvis man hele tiden kigger derhen, hvor det ser sortest ud, vil man også altid komme til at se, at dansk fiskeri ser sort ud. Men heldigvis er det sådan, at andre fiskerier skifter og bliver lidt lysere, og dermed er hele situationen mere nuanceret, når man prøver på at analysere de forskellige fiskerier.

Men det er rigtigt, som hr. Henrik Dam Kristensen er inde på, at situationen i Østersøen virkelig er sort, hvilket gør det nødvendigt, at vi fra politisk hold – det gælder regeringen, men det gælder også Folketinget – må gøre en kraftindsats for at prøve på at afbøde virkningerne i de kommende år.

Hr. Henrik Dam Kristensen og flere ordførere har været inde på et problem, der er ikke i dansk fiskeripolitik alene, men i alt fiskeri, nemlig spørgsmålet om at foretage genudsætning af fisk – altså fisk, der går til spilde, når de

fanges i forbindelse med hovedfiskerierne. Det er klart, at det er et problem, som vi skal fokusere meget på og prøve at finde nogle løsninger på. En af løsningerne er selvfølgelig mere udvikling af selektive fiskeredskaber. Andre løsninger er flerartskvoter i stedet for enkeltartskvoter osv. Det er netop det, vi arbejder på fra regeringens side, idet vi håber på, at vi på det internationale fisker niveau kan få vedtagne regler, der på forhåbentlig kort sigt kan blive virksomme og dermed løse det problem, der er. Det er u hensigtsmæssig brug af ressourcerne, hvis man for at fange 1.000 kg er nødt til at ødelægge 500 kg andre fisk.

Det får mig til at bevæge mig over til de talere, bl.a. fru Birthe Hansen, der har været inde på industrifiskeri. Vi har i dansk industrifiskeri haft nogle problemer, men jeg mener, at vi stort set har fået løst dem, fordi vi ved tilrettelæggelsen af fiskeriet i dag kan konstatere, at fangst af kulleryngel, torskeyngel og sejngel er så minimal i forhold til det udbytte, man har for industrifiskeriet, at det ikke er dér, vi har hovedproblemerne.

Vi har stadig væk nogle problemer inden for brislingefiskeriet med bifangster af sild, og dem skal vi arbejde på at finde løsninger på, for det er ikke hensigtsmæssigt, at vi i dansk fiskeri stadig væk ikke har løst disse problemer.

Til hr. Henrik Dam Kristensen vil jeg gerne sige vedrørende de andre EF-lande, at vi naturligvis altid møder den diskussion, når vi bevæger os i fiskerikredse, at de andre EF-lande ikke overholder beslutningerne, lever op til beslutningerne. Men det er uholdbart at have den diskussion kørende, og derfor er det også vigtigt, at vi under de forhandlinger, der i øjeblikket foregår i EF om den nye grundforordning og om den nye kontrolforordning, får en sikkerhed for, at EF-Kommissionen får de nødvendige redskaber til at påse, at alle medlemslandene lever op til de beslutninger, der træffes i EF's Ministerråd, så vi kan blive helt fri for den diskussion.

Flere talere har været inde på spørgsmålet om kapacitetstilpasning, hvilket er et centralt element i dansk fiskeripolitik, og hvilket Folketingets partier jo også har bakket op bag. Der hersker ingen tvivl om, at vi skal fortsætte med at tilpasse kapaciteten til de ressourcer, vi får til rådighed. Det er den eneste måde, hvor-

[Fiskeriministeren]

på vi kan skaffe økonomi i de enkelte fartøjer, og hvorpå de enkelte fiskere kan få en acceptabel indkomst ved udøvelsen af deres gerning på havet.

Derfor agter regeringen og Folketinget jo også med det forlig, der nu er indgået om finansloven for 1993, at bruge 140 mio. kr. til yderligere kapacitetstilpasning i 1993, hvor vi i 1992 har brugt 240 mio. kr. Det er en massiv indsats, der gøres her, og derfor er jeg glad for, at der er den opbakning til at fortsætte.

Men det, der nu er ved at ske med hensyn til kapacitetstilpasning, er, at vi efter gennem de seneste år alene at have nedbragt kapaciteten ved ophørsordning skal til at prøve at få kapacitetstilpasningspolitikken til også at virke på strukturen fremover. Det er derfor, jeg håber, at Folketinget meget hurtigt kan færdigbehandle det lovforslag, regeringen har fremsat om muligheden for at kombinere kapacitetstilpasning med et nybyggeprogram for de fiskere, som vil prøve på at skifte et ældre, stort fartøj ud med et mindre, nyt fartøj. Det vil jo også være med til at sikre, at netop det, vi kalder kystfiskeriet, får bedre vilkår for at overleve på længere sigt.

I øvrigt må jeg afvise den kritik, der lå i hr. Henrik Dam Kristensens bemærkninger om administrationen af fiskeriet i de indre farvande. Det er klart, at man kan have den opfattelse, at man ønsker via lovgivning eller via bekendtgørelsesform at forbyde en række fartøjer at komme i nogle bestemte farvandsområder. Det er én opfattelse. Men jeg mener faktisk, at man kan nå det samme via den måde, man tilrettelægger kvotereguleringspolitikken på. I den forbindelse kan man lægge mærke til, at der f.eks. ved de kvoter, vi har fastsat for fiskeriet i Østersøen i indeværende år, ikke har været noget incitament til, at større fartøjer skulle deltage i fiskeriet, og som følge deraf har man heller ikke set nogen større fartøjer af betydning deltage i Østersøfiskeriet i 1992.

Det vil være nødvendigt i 1993 yderligere at begrænse kvoterne pr. uge eller pr. måned – hvad vi nu bliver enige om – således at endnu færre fartøjer vil have interesse i at deltage i det pågældende fiskeri.

Jeg mener altså, at vi via kvotereguleringen faktisk har nået det, som hr. Henrik Dam Kristensen har været inde på.

Hvad angår torskesituationen i Østersøen, kan jeg sige, at der sådan set ikke længere er forvirring om kvotestørrelsen for 1993. Situationen er den, at Den Baltiske Fiskerikommission har fastsat fiskemængden.

I den forbindelse kan jeg sige til hr. Niels Højland, som jeg tror var inde på spørgsmålet om, hvorvidt de andre lande i Østersøen også er pålagt begrænsninger, at det er de via Den Baltiske Fiskerikommission og de kvoter, man blev enige om dér. Men for Danmarks vedkommende kan vi konstatere, at vores torskekvote i 1993 vil blive på ca. 10.000 t.

Efterfølgende har der været forhandlinger imellem EF og Sverige om en gensidig fiskeri-aftale, og i forbindelse med disse forhandlinger er man blevet enige om, at Danmark ud af de 10.000 t kun kan fiske ca. 2.200 t i den østlige del af Østersøen. Det er ud fra den betragtning, at specielt bestanden i den østlige del af Østersøen har det meget svært, og at der skal gøres noget for at prøve på at få den bestand til at vokse sig stor og stærk meget hurtigt.

Jeg kan også med hensyn til spørgsmålet om toldkontingenter og lign. love hr. Henrik Dam Kristensen, at regeringen, hvis det viser sig, at de forudsætninger, som er indbygget i aftalen mellem EF-Kommissionen og de andre medlemslande for 1993, ikke opfyldes, og at EØS-aftalen ikke giver adgang til de mængder råvarer, som den danske industri har behov for, selvfølgelig agter at følge spørgsmålet op over for EF-Kommissionen med den erklæring i hånden, som vi fik vedtaget på sidste rådsmøde.

Flere talere har været inde på spørgsmålet om fiskepleje, bl.a. hr. Fischer. Jeg mener, det er et meget vigtigt element i en fremtidig fiskeripolitik. Men det er nok for tidligt at begynde at konstatere, hvilken effekt vi kan få ud af en aktiv fiskeplejepolitik. Det er også svar til hr. Niels Højland, som jeg tror var inde på spørgsmålet om, hvordan de andre lande udvikler sig i henseende til fiskepleje.

Hvad det angår, er Danmark klart foran alle de andre lande. Vi er endnu ikke så langt fremme, at vi kan fremlægge beviser for, at det vil have en stor effekt, men det er vigtigt, at Danmark fortsætter det arbejde med henblik på at vise, at det kan få betydning for stabilisering af fiskebestandene, og i det øjeblik vi kan bevise det, må vores opgave være at få de andre EF-

[Fiskeriministeren]

lande til også at engagere sig i fiskepleje. Som sagt mener jeg, det er et vigtigt element at arbejde videre med.

Hr. Svend Heiselberg var inde på spørgsmålet om bødestørrelser og lign. Det afgørende her er, at konfiskation og bødestørrelserne har et sådant niveau, at det ikke kan svare sig for nogen igen at begå den samme overtrædelse af fiskerilovgivningen. I den forbindelse er det selvfølgelig vigtigt, at vi sikrer os, at sanktionerne har den samme kraft på EF-plan, således at også andre landes fiskere prøver på at tilpasse sig reglerne, så vi undgår overtrædelser af de forskellige regler.

Hr. Svend Heiselberg var også inde på spørgsmålet om Bornholmerhjælpen. Hvad det angår, er det, som jeg sagde tidligere her, nødvendigt, at vi gør noget for at hjælpe Bornholm, men jeg synes faktisk også, det er en meget massiv hjælp, som regeringen har lagt forslag frem om; det er også et svar til fru Eva Fatum. Regeringen har bl.a. for at afhjælpe situationen i fiskerisektoren sat et initiativ i gang for at få EF med til at støtte en oplægningsordning, og jeg er sikker på, at vi får en ordning på plads inden udgangen af indeværende år.

Derudover er det lykkedes under finanslovforhandlingerne at få afsat yderligere midler til produktudvikling, som flere af ordførerne har været inde på. Det er også noget, der vil kunne hjælpe den bornholmske fiskeindustri.

Derudover er det altså også lykkedes under finanslovforhandlingerne at få afsat penge til en skibsroute til Tyskland. Det er noget, der kan få betydning for fiskerisektoren, fordi det kan give fiskerisektoren mulighed for nu også at opbygge en ferskfiskeeksport af nogle af de bedste kvaliteter af deres fisk, som ilandbringes, fordi man nu får nemmere adgang til hele det europæiske kontinent og det europæiske marked. Det er jo noget, vi har set ske andre steder; f.eks. har man i Hvide Sande, Torsminde og andre steder netop i kraft af en god infrastruktur været i stand til at udvikle et sådant fiskeri.

Derudover er det altså også lykkedes – og nu må vi se, hvordan Folketinget stiller sig til det, men det er jo en del af finanslovsforliget – at få vedtaget en speciel regel for Bornholm om, at investeringsfondskonti og etableringskonti kan bruges til investeringer på Bornholm, selv om man ikke arbejder i den pågældende virksom-

hed. Det vil sige, at det nu ikke længere er noget problem at få risikovillig kapital på Bornholm, hvis man ellers kan komme med de rigtige projekter, hvad jeg håber man kan – og jeg forstod på fru Eva Fatum, at det ikke er ideer, der mangler – for nu kan man henvende sig til alle de mennesker, som har penge på investeringsfondskonti og på etableringskonti, og få dem gjort interesseret i de pågældende projekter – og det vil normalt være risikovillig kapital, der står på de forskellige konti, så her er der virkelig adgang til risikovillig kapital – samtidig med at alle de andre ordninger, der eksisterer, både EF-ordninger og nationale ordninger, er til rådighed for at afhjælpe situationen på Bornholm. Derfor synes jeg nok, at man er kommet et skridt videre.

Fru Birthe Hansen kritiserede regeringen for, at vi ikke går ind for den geografiske fiskeripolitik. Dertil vil jeg sige, at det gør vi ikke, ud fra den betragtning at vi tror, den danske fiskerflåde ville blive slået i stykker, hvis man skulle til at splitte adgangen til fiskeriet op på en eller anden form for geografisk fordeling, og det mener vi ikke er hensigtsmæssigt. Regeringen finder, det er nødvendigt at have en meget fleksibel flåde, så nogle af de bornholmske fartøjer, der i 1993 ikke kan få lov til at fiske torsk, fordi kvoten er for lille, også kan få adgang til at overleve ude i Nordsøen sammen med de andre fiskere, der normalt fisker i Nordsøen.

Det viser netop, at når man i ét farvandsområde har store vanskeligheder, må de fiskere, som er ramt af disse vanskeligheder, også have adgang til at fiske i nogle af de andre farvandsområder. Det skal ikke være sådan, at det er forbudt at deltage i fiskeriet i et andet farvandsområde, fordi man tilfældigvis har RI eller SE på stævnen af fiskekutteren. Derfor er vi altså grundlæggende uenige i, hvordan en sådan geografisk fiskeripolitik vil komme til at virke på den danske fiskekvote.

Men jeg er enig med fru Birthe Hansen i spørgsmålet om at prioritere fiskerierne, så vi får så skånsomme fiskerier som overhovedet muligt, og jeg mener rent faktisk også, at det er det, der er sket med den danske fiskeripolitik igennem de seneste år.

Her må jeg afvise nogle af de talere, der har været inde på problemerne med bomtrawlere. Der er ikke kommet nye bomtrawlere til den

[Fiskeriministeren]

danske fiskerflåde i 1992. Vi har et forbud imod at etablere sig med nye bomtrawlere over 500 hk. Under 500 hk er der stadig væk mulighed for det, men man kan altså ikke få tilladelse til at sætte store bomtrawlere ind i den danske fiskerflåde. Her har vi altså et klart fiskeripolitisk signal til alle fiskere om, at det ikke er den vej, vi ønsker at gå. Vi har ikke kunnet finde beviser for bomtrawlfiskeriets skadelige virkninger, der gjorde det muligt at føre det frem f.eks. i EF med henblik på at få vedtaget EF-regler, der skal forbyde det. Vi ved, at danske fiskere har den opfattelse, og det kan mange andre også have, men der er altså ikke noget biologisk bevis for, at bomtrawlfiskeriet er så skadeligt, som nogen siger, og dermed er der altså heller ikke grundlag for, at vi kan føre det frem med henblik på at få gennemført et EF-forbud imod bomtrawlfiskeri.

Jeg håber, Folketinget er enig med mig i, at vi ikke skal føre noget frem, medmindre der også er et biologisk-videnskabeligt grundlag, der siger, at det er den rigtige vej at gå, for hvis vi først begynder at føre argumenter frem for at få stoppet andre landes fiskere, uden at der er biologisk-videnskabeligt grundlag for det, må vi naturligvis forvente, at andre lande vil føre de samme synspunkter frem imod de fiskerier, vi har, som de ikke selv har, med henblik på at begrænse danske fiskeres udøvelsesmuligheder, uden at der er biologisk-videnskabeligt grundlag for det. Jeg håber derfor, vi kan være enige om, at der skal være en balance her.

Der er også en anden misforståelse i spørgsmålet om bonussystemer, jeg må rette. Jeg synes, at vi netop ved at bruge et positivt økonomisk incitament er kommet meget langt med bonussystemerne. For vort sildefiskeri gælder det således, at vi rent faktisk har opnået det, at stort set alle de sild, der i dag fiskes til konsumanvendelse, også bruges til konsumanvendelse. Når vi også bruger bonussystemet i forhold til torske-, rødspætte- og hvillingfiskeriet, er det ud fra den betragtning, at rødspættebestanden faktisk har det vældig godt, men vi udnytter ikke de danske kvoter og har ikke gjort det de sidste ti år, og ud fra et samfundsmæssigt og økonomisk synspunkt må det da være rigtigt, at vi prøver at give et incitament til, at fiskerne fanger nogle flere rødspætter. Derved får vores fiskeindustri jo også noget mere at bestille, og samfundsmæssigt får vi mere ud af det.

Det samme er situationen, når vi tager hvillingen: Ud fra dansk fiskeripolitik ønsker vi, at vi skal fange nogle flere hvillinger, fordi vi gerne vil have nogle flere ud af havet. Vi ønsker ikke, der skal være så mange hvillinger i havet, så vi vil gerne udnytte vores kvote, og derfor giver vi altså også en bonus – et positivt økonomisk incitament dér.

Hvad angår sildegaven til Letland og til Rusland, er det fejlagtigt at tro, at den ikke har fungeret. Fiskeriet har fungeret meget hensigtsmæssigt, idet der dog har været nogle problemer i forbindelse med afsætningen specielt til Rusland, mens vi har fået løst en del af problemerne i forbindelse med afsætningen til Letland. Det har fungeret rimelig fornuftigt i den resterende del af året, og jeg regner også med, at vi kan køre videre med det i 1993.

I den forbindelse må jeg sige til fru Eva Fatum, som åbenbart fuldstændig ukritisk bringer en kritik frem af den måde, brislingeordningen skal fungere på, at jeg går ud fra, at fru Eva Fatum er enig med mig i, at det er skatteyderpenge, vi bruger til at købe brislinger op og forære dem til Letland. Når vi fastsætter prisen for sådan nogle brislinger, må den stå i et rimeligt forhold til, hvilken værdi de har, og ikke bare være en eller anden tilfældig pris, som man måske har opnået på en ganske lille bestemt mængde, der er solgt til konsum en enkelt dag. Jeg har svært ved at se, at brislinger i Østersøen skal være mere værd end sild, der bruges til konsum. Min viden om fisk og fisks værdi siger mig, at de ikke kan have en større værdi end sild, der bruges til konsum. Jeg er sikker på, at mange af Folketingets medlemmer – måske endda hr. Risgaard Knudsen ville være den første – fra denne talerstol ville kritisere fiskeriministeren for, at han accepterede en pris, der var højere end for sild, som går til konsum. Derfor er det vigtigt også at være opmærksom på det, når vi taler om brislingeordningen.

Jeg håber, at de 1.000 t brisling, der nu er afsat, og som Letland er interesseret i, også kan blive brugt fornuftigt og være til gavn for de bornholmske fiskere.

Jeg tror, jeg har svaret hr. Svend Aage Jensen med hensyn til fiskeplejen og på spørgsmålet, om den også foregår på EF-plan. Det får mig til til sidst at svare hr. Niels Højland. Jeg må sige til hr. Niels Højland, at regeringen ik-

[Fiskeriministeren]

ke er kommet med denne her redegørelse, fordi Fremskridtspartiet er kommet med en forespørgsel. Hvis hr. Niels Højland havde læst regeringens lovprogram, så ville han have kunnet se, at regeringen havde anmeldt en redegørelse for netop at inddrage Folketinget i drøftelserne om den fælles fiskeripolitik.

Som der står i indledningen til redegørelsen, har vi nu haft en fælles fiskeripolitik i 10 år, og jeg er enig med mange af ordførerne i, at det har været 10 vanskelige år. Nu drejer det sig så om at få den fremtidige fiskeripolitik skruet sammen på en sådan måde, at vi får de positive elementer til at fungere, og jeg tror, at vi har en fair chance for det. Jeg tror også, at vi har en fair chance for at stille danske fiskere i udsigt, at nu vil det blive bedre, fordi vi har en aktiv fiskeripolitik, som peger fremad, og fordi der har været rimelig bred enighed her i Folketinget om, hvad det er for en kurs, vi skal følge.

Kan vi fastholde den enighed, så føler jeg mig også overbevist om, at der vil blive bedre tider for danske fiskere.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Jeg skal ikke grave i uenighederne, men takke ministeren for de pæne ord om det skån-somme i fremtidens fiskeri.

Men jeg vil godt – når ministeren snakker om kapacitet – efterlyse et svar: Hvor finder vi garantien for, at det bliver de gamle, de resourceforbrugende fartøjer, der bliver afløst af nogle, der teknologisk ikke er så ressourceforbrugende?

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Jeg har et par spørgsmål til fiskeriministeren.

Det ene drejer sig om import af fisk fra tredjelande, hvor fiskeriministeren udtaler, at hvis 30.000 t ikke er nok, må vi følge det op. De 30.000 t er til 6 pct. told. Så vil jeg gerne spørge: Til hvilken told vil de resterende ud over de 30.000 t så blive? Det, det drejer sig om, er, at vi får bevaret de arbejdspladser, vi har i den danske industri. Vi har set nedskæringer og nedskæringer og nedskæringer, bl.a. fordi det har været svært at importere, det har kostet mange penge, og der har også været nogle af-

sætningsproblemer, ingen tvivl om det. Men de mennesker, der arbejder i fiskeindustrien, er utrolig hårdt ramt af den her fiskerikrise – ud over fiskerne, selvfølgelig.

Det andet spørgsmål. Er det ikke skatteyderpenge, der bliver brugt til gavesild og brisling? Jo, det er det sandelig, for Folketinget har afsat 20 mio. kr., så det står helt fast. Men det, det drejer sig om, er, om de danske fiskere skal spises af med 1 kr. 45 øre, når de kan få 1 kr. 85 øre. Det er dagsprisen. Så har man snakket om 1 kr. 75 øre, hvor man kunne regulere, men her er der ikke nogen regulering. Her er det 1 kr. 45 øre, færdig! Men skatteyderpengene er afsat: 20 mio. kr.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

I anden omgang: Hr. Henrik Dam Kristensen.

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg fornemmer, at det måske specielt var henvendt til mig, da ministeren i sit svar ligesom løftede pegefingern og sagde: Nu skal man ikke se for sort på det hele. Det er jeg principielt meget enig i. Det skal man ikke gøre.

Men jeg havde en oplevelse i mandags, da jeg bad min sekretær gå på Folketingets Bibliotek og finde artikler frem fra den sidste tid om dansk fiskeri. Det var deprimerende, og det giver grund til at blive sortseende, når man tirsdag morgen kommer på sit kontor og oplever sådan en stak. Den ene artikel efter den anden, som omhandlede vanskelige situationer for danske fiskere, ulykkelige menneskeskæbner osv. Og så var det kun inden for den sidste måneds tid, der var fundet artikler frem. Så der er faktisk grund til at være lidt sortseende, selv om jeg er enig i, at man principielt ikke skal være det mere end højst nødvendigt. Men i den her situation er der grund til det.

Vi har nu også haft en debat om kapacitets-tilpasning. Det er en vigtig debat. Jeg har sagt – og jeg har med glæde noteret mig, hvad Kristeligt Folkepartis ordfører sagde – at vi skal ikke uden at tænke os godt om hidføre den kapacitetsændring, som er undervejs.

Jeg kan ikke frigøre mig for en formodning om, at det, der er ved at ske i dansk fiskeri, er, at dem, man kunne kalde havets husmænd, bliver der færre og færre af, og jeg har en lille

[Henrik Dam Kristensen]

mistanke et eller andet sted om, at der er nogle, der ønsker, at 80-90 pct. af den kvote, Danmark har til enhver tid, skal fanges af forholdsvis store både, og så er der nogle joller fra land, som kan klare resten. Hvis der er nogen, der ønsker den udvikling, skal de bare vide, at så vil Socialdemokratiet under ingen omstændigheder være medvirkende til det.

Jeg var glad ved fiskeriministerens svar med hensyn til råvarerne, EØS-aftalen: Hvis vi får brugt den kvote på 30.000 t, vi nu har fået tildelt, vil man – som jeg har forstået det – tage den principielle tilkendegivelse alvorligt. Jeg vil bare stillfærdigt endnu en gang gøre opmærksom på, at her taler vi om mange arbejdspladser.

Der var to spørgsmål, som jeg stillede i den indledende runde, men som jeg også fornemmede flere andre ordførere var vældig interesseret i.

Det første var torskesituationen. Vi har talt meget om torsk og Østersøen. Men jeg vil endnu en gang spørge ministeren: Er det kun udtryk for sortsyn, når vi oplever biologer og fiskere sige, at også i andre farvande er torskesituationen ved at være katastrofal, og at der er tale om en reduktion på 30 pct. af den kvote, vi kender, til måske helt at undlade torskefiskeri i en kortere eller længere periode? Er det det, der skal til? Er situationen så alvorlig, eller er det kun sortseere, som har givet udtryk for det? For det var en af de ting, jeg kunne læse i de mange avisartikler.

Om fangst i gydeperioderne var der ikke nogen svar i ministerens svar her til slut. Det beklager jeg. Jeg anser det for særdeles vigtigt.

Jeg synes, det er vigtigt at notere sig, at det, jeg har hørt flere ordførere give udtryk for i dag, er, at nu har vi taget debatten på baggrund af redegørelsen.

I slutningen af denne her måned kender vi forhåbentlig konturerne af EF's fremtidige fiskeripolitik. Når vi gør det, skal vi på en eller anden måde fornuftigvis have dansk fiskeripolitik koblet til den. Jeg synes, fiskeriministerens redegørelse og efterfølgende svar på mange måder efterlader det indtryk, at alt går i den rigtige retning.

Jeg vil bare sige: Sådan fornemmer jeg ikke det opleves ude i erhvervet, nærmest tværtimod.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg synes, vi har haft en god debat, og det skulle kunne give anledning til, at vi også kunne finde en løsning på nogle af de store problemer, som vi står over for.

Jeg vil da også gerne sige – det nævnte jeg ikke i mit første indlæg, men jeg mener også, fiskeriministeren allerede har sagt det – at der skal tages vidtrækkende hensyn til kystfiskeriet. Det er vigtigt, at der bliver taget hensyn til det, som blev kaldt husmandsfiskeriet.

Så vil jeg sige til fiskeriministeren, at jeg er enig i, at bødestørrelsen er adfærdsbegrænsende ved gentagne ulovligheder. Men er det rimeligt, at specielt fiskeres adfærd skal begrænses af store bøder? Der er jo andre erhverv andre steder. Giver man dér så store bøder, hvis de kommer til at overtræde loven?

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Til hr. Henrik Dam Kristensen og hr. Lys-holm Christensen vil jeg selvfølgelig gerne give mit tilsagn om, at når vi er færdige med forhandlingerne i EF den 19.-29. december, afgiver jeg en form for beretning til Landbrugs- og Fiskeriudvalget med henblik på, at vi ser, hvordan effekten vil blive i 1993 på det danske fiskeri.

Jeg har som fiskeriminister kun den interesse, at Folketinget drages så meget ind i alle de overvejelser, vi har både på EF-plan og nationalt, at der ikke kan være tvivl om, hvad det er for nogle regler, vi administrerer efter efterfølgende. Så det vil jeg meget gerne give mit tilsagn om.

Fru Birthe Hansen spørger, hvordan vi sikrer os, at det er mere skånsomme fartøjer, knap så energikrævende fartøjer, der kommer til at indgå i fiskeriet, når man skal bygge nye fartøjer fremover. Ja, det kan vi bl.a. sikre os ved, når vi giver tilladelse til et nybyggeri, at kigge på, hvad det er for nogle redskabstyper, de pågældende fartøjer vil bruge. Hvis det f.eks. er et snurrevods fartøj, så ved vi, at det er skånsomt. Vi ved, at det er meget lidt energikrævende. Så er det klart, at det kan have en førsteprioritet i vores strukturudvikling fremover.

Men lad os nu sige, at der ikke er nogen fisker, der mener, at det er forsvarligt at bygge et snurrevods fartøj, så hjælper det ikke rigtig noget, for vi kan ikke tvinge de danske fiskere til

[Fiskeriministeren]

det. Så må vi sige: Jamen er der andre fiskeredskabstyper, hvor vi kan nå det samme, men hvor de også er økonomisk rentable at drive fiskeri med? Der er ingen, der kan give et entydigt svar på det. Men man kan sige, at balancepunktet ligger imellem det økonomisk forsvarlige plus det skånsomme i forhold til fiskebestandene og så selvfølgelig det energiforbrugende.

Til hr. Henrik Dam Kristensen vil jeg også godt sige om kapacitetstilpasningen, at på den måde, kapacitetstilpasningen er tilrettelagt, er det et tilbud til fiskerne. Det er et spørgsmål, om de vil tage imod det. Der er ingen, der bliver tvunget til at tage deres fartøjer ud af fiskerflåden. Der har man forsøgt at tilrettelægge det sådan, at man kigger på, hvad det er for nogle fartøjer, der er inde i de mest belastede fiskerier kvotemæssigt. Og i den udstrækning, man kan prioritere dem til at komme først ud, giver man en lettelse for de fartøjer, der bliver tilbage i det pågældende fiskeri.

Så derfor skal kapacitetstilpasning ikke kun være et spørgsmål om, at der er nogle, der skal kunne komme ud med deres fartøjer. Det skal også gerne hjælpe dem, der bliver tilbage i den danske fiskerflåde, så de reelt får bedre muligheder. Tendensen er helt klart, at det er større og større fartøjer, der nu føler sig tiltrukket af kapacitetstilpasningsreglerne, ophørsordningen, mens det for nogle år siden primært var de mindre fartøjer. Det hænger sammen med, at støttebeløbssatserne er blevet sat op i EF i 1990.

Jeg er enig med de ordførere, der har været inde på, at det, det drejer sig om, ikke er at få en entydig flåde, som kun kan nogle ganske få ting, og det gælder også størrelsemæssigt. Det, det drejer sig om, er faktisk at have hele spektret i fremtiden, for det er den eneste måde, vi kan sikre os en fornuftig udnyttelse af vore ressourcer på.

Jeg er nødt til at præcisere med hensyn til de toldfri kontingenter, at den erklæring, vi har fået igennem i EF-Kommissionen, går ud på, at hvis de forventninger, som man har til EØS-aftalen, hvor vi nu får toldfri adgang til at importere råvarer fra Island, Sverige og Norge, ikke indfries, så har vi altså adgang til at bede Kommissionen – og de skal også på eget initiativ stille forslag om det – om at forøge de toldfri kontingenter, og dér er det klart, at det

vil være den danske regerings holdning, at der skal kunne kompenseres så meget, at vores industri fortsat kan arbejde, og det skal helst være med så lav en toldsats, at det ikke bliver en økonomisk belastning for vores industri. Regeringens politik er her helt klart, at vi ønsker at sikre beskæftigelsen i vores fiskeindustri. Vi mener også, det er en fordel for danske fiskere, at vi har en fiskeindustri, der er væsentlig større end svarende til det, som danske fiskere normalt ilandbringer.

Så kan jeg bekræfte hr. Henrik Dam Kristensens synspunkter om, at situationen for torsk i andre farvande ikke er god. Det har jeg heller aldrig givet udtryk for. Der er andre fiskerier, der har kørt fornuftigt. Det er klart, at hvis vi kigger på situationen i Nordsøen i 1993, så er den ikke blevet bedre, end den var i 1992. Den kvote, vi har for torsk i Nordsøen, er katastrofalt lav, så der vil stadig væk være problemer fremover.

Så er der andre lyspunkter: Kullerbestanden udvikler sig meget gunstigt i øjeblikket. Det giver os håb om, at vi kan få en større kullerkvote i de kommende år. Men jeg er enig i det synspunkt, at når man kigger aviserne igennem, er det altid de mørke punkter, der kommer frem. Det, der går stille og roligt og godt, kommer ikke frem på samme måde. Det er ikke noget unormalt. Det, jeg bare appellerer til, er, at vi tager hele spektret, også nuancerne, med, når vi fører en fiskeripolitisk debat som den, vi har her i dag.

Om fangst i gydeperioder må jeg sige, at jeg rent følelsesmæssigt er tilhænger af, at man stopper fiskeriet i gydeperioder. Mit problem er bare, at jeg ikke kan få en biologisk anbefaling, der siger, at det har nogen effekt. Altså, biologerne har indtil nu sagt, at om man fanger fisken en måned før, den er med rogn, eller man fanger den, mens den har rogn eller en måned efter, at den har smidt rognen, giver det den samme effekt på bestanden, fordi f.eks. en torsk gyder med så mange æg, at det, der er afgørende for rekrutteringen, er, om man har de rette vandtemperaturer og klimatiske forhold lige i de uger, hvor torsken gyder. Det er det, der er det afgørende.

Tag f.eks. oppe ved Nordnorge, hvor man for få år siden havde en katastrofal situation med rekruttering til torskebestanden. Så ændrede vandtemperaturen sig halvanden grad,

[Fiskeriministeren]

og så fik man de rette klimatiske forhold, og nu har man en eksplosiv vækst i torskebestanden ved Nordnorge.

Vi kan tage situationen i Østersøen, hvor det er saltindholdet, der spiller voldsomt ind. Hvis det er sådan, at vi får retableret saltindholdet, fordi vi lige pludselig får en stor storm, der pumper noget nyt vand ind i Østersøen, så vil vi få de rette forhold, og dermed vil vi måske igen se, at gydningen bliver optimal og rekrutteringen til torskebestanden bliver optimal.

Det er, hvad biologerne siger. Jeg må holde mig til, hvad man kan sige til mig på et videnskabeligt grundlag. Men rent følelsesmæssigt og også professionelt, vil jeg sige, har jeg den samme fornemmelse som den, hr. Henrik Dam Kristensen giver udtryk for.

Til sidst vil jeg gerne sige til fru Eva Fatum om sild og brisling, at vi ikke kan bruge skatteyderpenge til overbetaling for brisling. De dagspriser, som fru Eva Fatum henviser til, er forekommet ved afsætning af nogle ganske, ganske små mængder. Hvis fiskerne i stedet for vil afsætte dem til en dagspris på 1 kr. 85 øre på markedet og de kan gøre det, så skal de gøre det i stedet for at afsætte dem til indfrysning og dermed til gavebrislinger til Letland. Men vi er nødt til at se på, om prisen står i rimeligt forhold til det, som andre fisk også koster.

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Jeg har et forståelsesspørgsmål, og det drejer sig om import af frossen fisk.

Jeg talte om, at hvis vi har brug for mere end 30.000 t til 6 pct. i told, er der mulighed for at få det. Så er det, jeg kommer i tvivl: Er de 30.000 t import fra tredjelande, eller er det ikke? Det er det, jeg er gået ud fra. Det, jeg er interesseret i at vide, er nemlig: Efter at de 30.000 t er blevet brugt – og det bliver de meget, meget hurtigt, vil jeg gå ud fra – står man altså i en situation, hvor man skal have nogle nye importere, og så er spørgsmålet, til hvilken toldsats det bliver. Det var det ene.

Det andet er: Jeg synes, at det var en lidt overlegen måde at behandle de danske fiskere på, som gerne vil gøre en indsats for at bevare deres levevis i det hele taget, dem, der gerne vil være med til at fange sild og brisling, at de skal behandles på den måde, at de skal vente i 10 dage, hvor de har rigget deres skibe op og bare

venter på at få besked, og så får man sådan en nonchalant facon her fra talerstolen, for der bliver sagt, at så kan de bare sælge på det frie marked. Det er ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om, at fiskerne får en rimelig pris, som de kan leve af. De penge, der er afsat, er 20 mio. kr., hverken mere eller mindre, men foreløbig er der kun brugt 5 mio. kr. Der står 15 mio. kr. og venter på, at fiskerne skal komme i gang. Hvorfor ikke lade fiskerne fange de brislinger og lade dem tjene de penge? Vi har afsat dem på finansloven.

(Kort bemærkning).

Henrik Dam Kristensen (S):

Jeg vil meget gerne kvittere for ministerens tilsagn om efter forhandlingerne i EF at inddrage Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg. Det tror jeg vi vil glæde os over alle sammen.

Om kapacitetstilpasning skal jeg ikke forlænge debatten ud over at sige, at tallene klart fortæller, at det, jeg gav udtryk for før, det, jeg har tilladt mig at kalde havets husmænd, dem under 100.000 bruttotons, det er dem, der først og fremmest er undervejs ud af erhvervet.

Så vil jeg bare sige om biologiske anbefalinger og gydeperioden, at det kan godt ske, der ikke kan gives biologiske anbefalinger, men der kan gives logiske anbefalinger. For hvis det er sådan, at en fisk ikke får lov at gyde, men bliver fanget, før den får mulighed for det, lige før den skulle det, så er der altså nogen logik i, at så får den ikke gydet, så får den ikke mulighed for at være med til at bidrage til, at vi med tiden kan få større kvoter.

Jeg vil godt slutte med at sige, at jeg mener, at dagens debat har været et godt udgangspunkt for det, der må ske i 1993, både en fortsat debat om fiskeriets situation og forhåbentlig konkrete initiativer, som kan være medvirkende til, at der igen kommer tro og optimisme i erhvervet.

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Jeg tror ikke, vi skal gå længere i den biologiske eller logiske diskussion om gydeperioder eller lignende. Jeg tror, det er vigtigt for dansk fiskeripolitik, at vi så vidt muligt altid holder os til den videnskabelige rådgivning. Ellers risikerer vi at blive skubbet fra det ene synspunkt til det andet synspunkt hele tiden.

[Fiskeriministeren]

Til fru Eva Fatum kan jeg sige, at det nye, der sker fra den 1. januar 1993, er, at en række tredjelande nu har indgået en EØS-aftale med EF. Det er alle EFTA-landene. I forbindelse med den EØS-aftale er der opnået toldfrihed på en række produkter. Det vil sige, at den danske fiskeindustri nu kan importere toldfrit fra Island, fra Norge, fra Sverige. Førhen, altså bl.a. i 1992, har nogle af de toldfri kontingenter, som Danmark og EF har haft, været brugt til import fra de pågældende lande. Det er altså ikke situationen i 1993. Så når vi taler tredjelande i importhenseende og med toldkontingent, er det lande, der ligger uden for EFTA-landene, og dér er det, at man nu har adgang til at importere 30.000 t til 6 pct. told i 1993.

Det, vi så har ønsket fra regeringens side, er at sikre os, at hvis de forventninger, der er til EØS-aftalen, ikke indfries for den danske fiskeindustri, er man nødt til at tage de 30.000 t op til revision i 1993 med henblik på, at det bliver en større mængde, og selvfølgelig også med henblik på, at vi så vil arbejde på, at det bliver en så lav toldsats som overhovedet muligt.

Jeg kan ikke acceptere fru Eva Fatums synspunkter omkring brislingefiskeriet. Der er ikke tale om nogen overlegen holdning, der er tale om en ansvarlig forvaltning af skatteyderpenge, og en sild er altså mange gange mere værd end en brisling. Hvis man ikke på det danske marked til afsætning til konsum – hvor de fleste sild nu engang kan afsættes – kan opnå mere end 1 kr. 50 øre eller 1 kr. 52 øre, så vil det være forkert at fastsætte en pris for brisling, som staten skal betale, til mere end 1 kr. 45 øre. Det vil være forkert, og det vil være misbrug af skatteyderpenge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til skatteministeren og fiskeriministeren:

»Hvilke initiativer agter regeringen at tage i anledning af dansk fiskeris alvorlige økonomiske situation, agter regeringen herunder at forbedre fiskernes skattemæssige forhold i form af f.eks. øgede muligheder for afskrivninger samt større personlige fradrag for udeperioder, og vil regeringen søge forhandlet større kvoter igennem i EF?«

Af Ole Donner (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 13/11 92. Fremme af forespørgslen vedtaget 19/11 92).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg skal oplyse, at afstemning om et eventuelt forslag om motiveret dagsorden først vil finde sted i morgen, torsdag den 3. december.

Begrundelse

Ole Donner (FP):

Jeg skal kort begrunde, hvorfor Fremskridtspartiet har ønsket denne forespørgselsdebat i folketingsalen. Det er på baggrund af den alvorlige økonomiske situation, som fiskerierhvervet og de erhverv, der har tilknytning til fiskerierhvervet, befinder sig i i øjeblikket. Derfor gjorde vi det fra Fremskridtspartiets side, at vi for en måneds tid siden anmeldte en sådan forespørgselsdebat her i salen.

Nu er der så sket det, at fiskeriministerens redegørelse er kommet samme dag, og det har gjort, at vi nu i et par timer har haft lejlighed til at diskutere forholdene for fiskerierhvervet. Men vi mener alligevel, at det er en god idé også at have forespørgslen, ikke mindst fordi vi gerne vil vide, hvad den nye skatteminister har i posen til fiskerierhvervet og de følgeerhverv, der hører til.

Besvarelse

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Indledningsvis må jeg erkende ligesom forespørgeren, at jeg har vanskeligt ved at se behovet for den her debat. Regeringen har afgivet en redegørelse til Folketinget om fiskeripolitikken, som besvarer de fleste af de spørgsmål, som stilles i forespørgslen. Det kan derfor heller ikke blive nogen overraskelse, at jeg i min besvarelse bliver nødt til at gentage en række af de mange udtalelser og synspunkter, som jeg er fremkommet med tidligere i dag.

I den redegørelse, som jeg gav til Folketinget i januar i år, såvel som i min redegørelse i dag har jeg omtalt de væsentligste konkrete problemer, som er baggrunden for erhvervets utilfredsstillende økonomiske situation. Det er regeringens opfattelse, at disse problemer må løses i en kombination af en langsigtet strukturel tilpasning og konkrete målrettede foranstaltninger.